Polijstautomaat (vervolg)

Verlicht de automaat dus onze directe arbeid, de indirecte wordt verzwaard. Denkt u maar eens aan de voorbereiding. De gereedschappen die nodig zijn moeten met grotere nauwkeurigheid worden gemaakt. De afstemming van de banden zal door de grote output van de automaat zeer hoge eisen stellen.

De baas van deze afdeling, de heer Tomson, hebben wij gevraagd wat hij van deze machine vond. Hij ziet er een oplossing van het personeelsprobleem in, vindt het een ruimtebesparing en is er in ieder geval zeer mee ingenomen. Wij hebben gewacht op deze machine. Zelden is de instelling van allen die erbij betrokken zijn zo positief geweest. In deze geest voortgaande zal dit werk en deze automaat goede resultaten afwerpen voor het bedrijf en het personeel zal er met plezier mee werken.

N. Overbeeke.

WIE en WAT is VOLT

Dat vele eenheden in de elektrotechniek genoemd zijn naar personen, die in de periode dat de elektrotechniek nog in de kinderschoenen stond pionierswerk hebben verricht, is bekend. Zo is de eenheid van spanning, de volt dus, genoemd naar Allessandro Volta. Volta was een Italiaan. Hij leefde van 1745—1827. Hij was een natuurkundige die zich al spoedig als een van de eersten ging bezighouden met elektriciteit. Zeer bekend is zijn „zuil"; in feite een batterij opgebouwd uit koperen plaat, viltdoek gedrenkt in zwavelzuur, zinken plaat, daarna weer koperen plaat, enz. Deze zuil kon spanningen van enkele honderden volts leveren. En zo'n spanning is nu eenmaal nodig om in een elektrische geleider, bij voorbeeld een stuk koperdraad, een stroom te doen ontstaan.

Het beste is de elektrische stroom te vergelijken met een waterstroom. Om een waterstroom te doen vloeien is namelijk ook druk nodig. Druk die wordt verkregen door het drinkwater in een hoog reservoir (in de watertoren) te verzamelen. Hierdoor ontstaat een drukverschil tussen dit waterreservoir en de veel lager gelegen kraan en kan het water uit de kraan gaan stromen.

Zo'n drukverschil noemt men in de elektrotechniek potentiaalverschil of spanning. De eenheid van spanning is de volt. Hoe groter de spanning op een bepaalde geleider (een draad of een compleet elektrisch huishoudelijk toestel), hoe groter de stroom die door draad of toestel gaat.

Dat zo'n toestel hierdoor overbelast kan worden en bij voorbeeld kan verbranden is duidelijk. Dit is dan ook de reden dat bij de momenteel aan de gang zijnde spanningsombouw van de stad Den Haag (van 127 V naar 220 V) alle huishoudelijke toestellen óf moeten worden omgebouwd óf moeten worden omgeschakeld. (Dit laatste als het toestellen betreft die de fabrikant op niet te kostbare wijze kan bouwen voor verschillende netspanningen).

In ons land wordt wat de levering van elektriciteit aan particulieren betreft momenteel gestandaardiseerd op 220 V.

Op een lichtkroon

Een lichtkroon in onz' Haagse kantine
Sprak: Ik kan er helaas wel om grienen
Want wat mij zo stoort hier
Is, dat 'k geen van mijn soort zie
Ik hang zo eenzaam de mensheid te dienen.

Proficiat

HUWELIJKEN.

Den Haag: W. K. F. Witt, Meetapparatenlaboratorium, met mej. C. J. Polet, d.d. 12-11-1964.

Den Haag: P. A. Emanuel, T.V.-montage, met mej. L. C. Lammertink, d.d. 30-10-1964; H. J. Buning, Procesontwikkeling Maanweg, met mej. W. Bijlaard, d.d. 20-11-1964; A. Langendoen, Technische Dienst Utrecht, met mej. I. Hendriksma, d.d. 20-11-1964; J. J. F. van der Spek, Bedrijfsschool, met mej. T. Storm, d.d. 20-11-1964.

Utrecht: G. Bos, Metawa Abstederdijk, met mej. D. A. Klos, d.d. 5-11-1964.

Sneek: mej. A. Bos, Huishoudelijke Dienst, met de heer J. L. Blaauw, d.d. 12-11-1964; A. Pronk, Radiobouw, met mej. N. de Vries, d.d. 13-11-1964.

GEBOREN.

Den Haag: Sylvia, dochter van mevrouw I. Petersen-Mörth, Transformatorenfabricage, d.d. 10-11-1964.

Sneek: Jos Gerard, zoon van L. C. Rijff, Radiobouw, d.d. 6-11-1964.

Hartelijk dank!

Directie, collega's, commissie Ziekentroost en allen die tijdens de ziekte van mijn man en bij zijn overlijden belangstelling hebben getoond, wil ik langs deze weg hiervoor hartelijk dank zeggen.

Mevrouw S. Rossaert-van den Brink, Utrecht.

Mede namens mijn vrouw en kinderen zeg ik hiermede dank aan directie, bedrijfsleiding, chefs en collega's voor het feestelijke onthaal en de prachtige geschenken, mij aangeboden ter gelegenheid van mijn 25-jarig dienstverband.

G. A. Crielaard, Solexmontage.

Hartelijk dank aan Ziekentroost, chef en personeel van de Bewakingsdienst, de Kantinedienst en de Schoonmaakdienst voor hun belangstelling en de stoffelijke blijken daarvan tijdens mijn ziekte.

K. van Doeland, Bewakingsdienst.

Zag u het ook zo?

Voorraad te bewerken rotoren in de afdeling Metaalwaren van onze fabriek aan de Abstederdijk in Utrecht.

Oplossing puzzel 133

Horizontaal: 1. hellebaardier; 11. auto; 12. rede; 13. noria; 15. ets; 17. rad; 18. drek; 19. flits; 21. me; 22. wan; 24. asiel; 25. on; 26. rooster; 28. tij; 29. meent; 30. rak; 31. RK; 33. treil; 35. tube; 36. das; 38. arsis; 40. nor; 41. Eris; 43. actie; 45. es; 46. Natal; 48. hemel; 49. bas; 50. eb; 52. rok; 53. la; 54. Ot; 55. knop; 57. gom; 58. latoen; 60. sage; 61. kantonrechter.

Verticaal: 1. handwoordenboek; 2. Laren; 3. luik; 4. eta; 5. b.o.; 6. artist; 7. Dr.; 8. Ier; 9. Edam; 10. rederijkerskamer; 14. Oran; 15. elastisch; 16. stier; 20. SER; 23. hoera; 26. RET; 27. onera; 28. taboe; 30. run; 32. karaat; 34. liter; 37. sits; 39. Simon; 42. SA; 44. eek; 47. lento; 51. boon; 53. loge; 55. kat; 56. per; 57. gat; 58. l.n.; 59. ne; 60. s.h.

Prijswinnaars

1. (f 15,—) H. Bultman, 2510.
2. (f 10,—) F. J. Farinaux, 1500.
3. (f 7,50) D. Ree, 2969.
4. (f 5,—) H. Chin A Paw, 1700.
5. (f 5,—) R. Maters, U3220.
6. (f 5,—) J. J. Kompen, 1503.

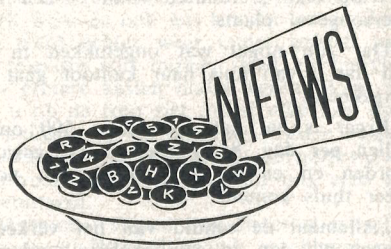

De standaardbriefwedstrijd.

Iedere keer bij het organiseren van een typewedstrijd is het voor de Commissie Machineschrijven een — angstig — afwachten van „hoe zal de belangstelling zijn?" En telkens blijkt deze angst ongegrond te zijn geweest en stijgt het aantal deelnemers.

Ook nu zijn al veel aanmeldingen binnen. De wedstrijd — in de week van 7 tot 11 december — belooft dus een succes te worden. Om dit succes nog groter te maken berichten wij u dat naast de accuratesseprijs een

prachtige wisselbeker

met ingegraveerde naam van winnares of winnaar zal worden beschikbaar gesteld. Typt u (wel eens)? Doe dan mee! Inlichtingen bij de heer Leutscher of de heer Koopman, Den Haag.

Hierbij zeg ik collega's en comité Ziekentroost hartelijk dank voor het fruit, tijdens mijn ziekte ontvangen.

T. Meijer, Gereedschapmakerij.

Voor de belangstelling getoond tijdens mijn ziekte wil ik Ziekentroost hartelijk danken.

Th. J. Oostra, Techn. Dienst Arnhem.

Hiermede zeg ik hartelijk dank aan Ziekentroost, chef, collega's en bestuur Spaarfonds voor de ontvangen attenties tijdens mijn ziekte.

J. v. d. Broek, Magazijn Utrecht.

Voor de vele blijken van belangstelling van chefs, collega's en Ziekentroost, alsmede voor de bloemen en fruitmand die ik tijdens mijn ziekte mocht ontvangen, zeg ik langs deze weg hartelijk dank.

M. Bruijn, Eindmontage T.C.

Comité Ziekentroost dank ik hartelijk voor de betoonde belangstelling tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis.

A. Stulp, T.V.-montage.

het V.D.H.-tje

VAN DER HEEM

Redacteur C. SCHREVEL
Nr 865
4 december 1964

WEKELIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Dag Sinterklaasje

Het is zaterdagmiddag. De kalender vertelt mij dat het 28 november is en de klok wijst het tijdstip van kwart over twee aan. In ons Haagse Ontspanningsgebouw is alles in gereedheid gebracht om de kinderen en hun ouders te ontvangen voor de viering van het jaarlijkse Sint-Nicolaasfeest. Naarmate de wijzers van de klok op hun weg naar half drie vorderen vult de grote zaal zich met het geroezemoes van opgewonden kinderstemmetjes. Hier en daar hebben wat peuters het moeilijk als het vertrouwde contact met vader of moeder verloren dreigt te gaan. Maar de rustige overreding van de leidsters wint het meestal en als vader of moeder dan nog niet eens zo erg ver weg gaan zitten, zijn ze al gauw die grote-mensen-wereld vergeten.

Tommy Verelzen wil best voor Sint een liedje zingen.

Als om half drie de zaallichten langzaam doven en de toneellichten aangloeien is de spanning haast voelbaar. Onder leiding van een van onze werknemers, de heer A. Damen van de afdeling Eindmontage Telco, worden ze al gauw in de gelegenheid gesteld die spanning voor een gedeelte af te reageren door luidkeels het bekende repertoire van Sinterklaasliedjes af te werken. Via de maan die door de bomen schijnt en de stoomboot die ginds aankomt vragen ze zich af wie ze daar horen kloppen en tenslotte wordt Sinnieklaasje uitgenodigd maar binnen te komen met zijn knecht.

Sint-Nicolaas laat niet lang op zich wachten en voorafgegaan door trommelaars en trompetters van Forum Hadriani schrijdt de goedheilig man, vergezeld van twee Zwarte Pieten, door de haag van gretig uitgestoken kinderhandjes.

Na het welkomstwoord van Drs. C. A. A. van Luttervelt, waarin deze zich afvraagt hoe Sint-Nicolaas bij Zwarte Pieten kan zien of ze zich wel of niet hebben gewassen, richt Sint-Nicolaas zich tot de kinderen. Zijn „arbeid"zame leven is hem aan te zien. Zijn stem klinkt wat vermoeider dan vorig jaar. In de eerste plaats vertelt hij ze, dat het bij Zwarte Pieten natuurlijk moeilijk te zien is of ze zich hebben gewassen. Daarom geldt de regel dat ze 's morgens èn 's avonds een bad moeten nemen. „Safety first".

De Zwarte Pieten hebben Coby en Harry van Haastrecht gehaald omdat zij even bij Sint-Nicolaas mogen komen.

Vervolgens gaat het grote boek open en wordt in angstige stilte geluisterd als de Sint een voor een de namen opleest van de kinderen die hij dit jaar graag even heel dicht bij zich wil hebben. Pluimen worden uitgedeeld en vermanende woorden gesproken en steeds worden na afloop van de audiëntie de kinderhandjes gevuld met lekkers uit de zak van een van de Zwarte Pieten.

Een half uurtje later is het: dag Sinterklaasje dahag dahag, geblazen. Sint-Nicolaas en vooral zijn trouwe knechten worstelen zich door de opdringende kinderschare; dan sluiten zich de deuren achter drie vermoeide figuren en kan de pauze beginnen.

Na limonade met een snoepje worden jong en oud nog een uurtje bezig gehouden door onze eigen goochelaar Mr. Benco (de heer Cohen) en onze sneltekenaar Dalt Wisney (de heer Vroklage).

Tegen kwart voor vijf is de koek helemaal op. In de garderobe wordt om een vader geroepen om kindertranen in de grote zaal te komen drogen. De zaal is ook zo groot als je zelf nog zo klein bent.

Een vertrapt plastic limonadebekertje en wat fel gekleurde snoeppapiertjes slingeren achteloos op de grond. Bij de uitgang wordt het laatste zakje snoeperij in een paar warme kinderhandjes gestopt. En dan is het weer allemaal voorbij.

VAN DER HEEM N.V. KOOPT FABRIEKSPAND

Van der Heem N.V. is erin geslaagd de eigendom te verwerven van het reeds sedert vele jaren bij haar in gebruik zijnde fabriekspand Laakweg 142 in Den Haag. Sinds 1948 is in dat gebouw gevestigd de dochtermaatschappij Eerste Nederlandse Autorijwielfabriek (ENAF) N.V., fabrikante van de SoleX-bromfiets.

Door de aankoop van deze ruime fabriek werd voldaan aan een reeds lang gevoelde behoefte aan meer zekerheid en uitbreidingsmogelijkheden ten aanzien van de huisvesting van de fabricage van de SoleX en andere produkten, welke behoefte mede in verband met de toekomstige samenwerking met Indola N.V. zeer dringend was geworden.

Grote aandacht voor wat er op het podium gebeurt.

© van der Heem & Bloemsma documentatie centrum ®
www.vanderheem.com erres.eu vdheem@planet.nl

Juiste techniek van het neus snuiten

Hoe dikwijls zien wij niet het volgende gebeuren?

Mijnheer X is neusverkouden. Vele tekenen wijzen daar onmiskenbaar op. Met de regelmaat van de klok haalt mijnheer X een zakdoek voor de dag, welke hij in zijn volle grootte op de palm van de linker of rechter hand uitspreidt. Met een zekere geoefendheid omvat mijnheer X dan zijn neus — hij haalt diep adem en met een geforceerde uitademing wordt alle lucht met kracht door zijn neusgaten naar buiten geperst. Alle door de uitgeperste lucht beroerde delen raken in trilling en een luid getoeter is het gevolg.

Mijnheer X wilde in één keer zijn neus leeg snuiten.

Indien wij iets naders leren omtrent de anatomische bouw van onze neus en zijn bijholten, zal het ons duidelijk worden, dat het door mijnheer X verwachte resultaat zo nooit wordt bereikt. Integendeel, door deze verkeerde techniek van neus snuiten kan een groot onheil worden aangericht. Doch daarover straks.

In iedere neushelft draineren enige neusbijholten, sinus genaamd. Een ieder heeft wel eens van een sinusitis gehoord, waarmede dan bedoeld wordt een ontsteking van een of meer van deze holten. Berucht zijn de ontstekingen van voorhoofdsholten en kaakholten.

Wanneer men lucht blaast door een neusgat, teneinde vocht of slijm af te voeren, dan zijn er twee mogelijkheden:

1. men blaast zacht, waardoor een zuigende werking op de genoemde bijholten wordt uitgeoefend (venturi werking).
2. men blaast hard (mijnheer X), waardoor het uit de neus te verwijderen, vaak infectieuze, materiaal juist in deze holten wordt geperst.

De zuigende werking genoemd sub 1 is de fysiologische. Eventueel gevormd vocht of slijm wordt uit de neus en bijholten weggezogen en naar buiten afgevoerd.

De methode sub 2, waaraan mijnheer X zich zo zorgvuldig schuldig maakte, heeft tot gevolg, dat het infectieuze materiaal in plaats van te worden afgevoerd, met kracht in een of meerdere neusbijholten wordt geperst. Hier beland zal het een ontsteking van de betreffende neusbijholten of wel een sinusitis kunnen veroorzaken.

Iedere sinusitis neigt tot chronisch worden, wat een gerede aanleiding is tot herinfectie van het neusslijmvlies, dus tot een blijvende verkoudheid.

Veel erger is evenwel het feit, dat een chronische sinusitis dikwijls aanleiding is tot een ernstig lijden elders in het lichaam.

Snuit uw neus dus met verstand!

Druk één neusgat dicht en blaas enige keren op bescheiden wijze wat lucht door het andere.

Het resultaat is verbluffend.

Is uw neus verstopt, dan brengen neusdruppels uitkomst. De slijmvliezen slinken er door, de uitmondingsplaatsen van de bijholten komen vrij en bij het snuiten kunnen vocht en slijm normaal afgevoerd worden.

R. de Wit,
Bedrijfsarts.

VRIJETIJDSBESTEDING

BOEK OVER MARKTDOCUMENTATIE

Hoe besteed ik mijn vrije tijd? Op deze vraag zal ieder mens een ander antwoord geven. Sommigen zullen zeggen: „Vrije tijd mijnheer, ik heb nooit vrije tijd, wat is dat?", terwijl anderen zullen beweren altijd vrij te hebben. De tussengroep heeft normaal haar tijd van arbeid en **rust.**

De besteding van de vrije tijd kan moeilijkheden opleveren. Hele studies zijn hier aan gewijd.

Een man die zeker geen last van een onbenutte vrije tijd heeft is de heer H. E. van 't Oever. Kort geleden is er een studie van hem in boekvorm verschenen. Onder de titel: Marktdocumentatie voor de Verkoop, schotelt de schrijver (marktonderzoeker van Van der Heem Internationaal N.V.) ons een rijkdom aan kennis voor. Dit is het derde manuscript van de heer Van 't Oever dat door Samson N.V. (Alphen aan de Rijn) wordt uitgegeven. Eerder zijn al verschenen: „Documentatie . . een voorpost van uw bedrijf" en „Deskwork ervaringen."

Tevens namen verschillende vakbladen in binnen- en buitenland artikelen van onze „Marktman" op.

Het schrijven van artikelen en boeken is een vrijetijdsbesteding van hoog niveau, de schrijver van „Marktdocumentatie voor de Verkoop" heeft er slag van.

j.s.

PERSOONLIJKE OPROEP

Als voorzitter van de Veiligheidscommissie complex Maanweg Den Haag doe ik een beroep op u om — zo u hiertoe al niet bent besloten — nog eens goed te overwegen of het deelnemen aan de Verkeerscursus ook voor u niet van groot belang kan zijn. Iedere weggebruiker moet de verkeersregels kennen. Zelfs wanneer u even naar de kiosk loopt om een krant te kopen bent u al verkeersdeelnemer. U moet dan bij voorbeeld weten hoe u u op de zebra moet gedragen.

Alle verkeersregels zijn u duidelijk als u er zes halve uurtjes aan besteedt. Op de mededelingenborden in onze fabrieken te Den Haag en Sneek en in het personeelsorgaan zijn publicaties verschenen over de Verkeerssleutelactie. Via ons bedrijf kunt u deelnemen. U krijgt zes lessen toegezonden, moet de daarbij gestelde vragen beantwoorden, die u later gecorrigeerd terugkrijgt. Kosten? f 3,75.

Velen gaven zich al op bij het centrale punt voor deze actie: mejuffrouw Van Rossen, afdeling Personeelszaken. Maar nog niet iedereen. Laat deze unieke gelegenheid om de verkeersregels te leren of de kennis ervan weer eens op te frissen niet voorbijgaan.

Onvoorbereid aan het verkeer deelnemen betekent dat het aantal verkeersongelukken in Nederland (500 per dag), nog hoger kan worden. U wilt toch zeker niet de oorzaak daarvan zijn? In het gunstigste geval heeft een verkeersongeval voor de betrokkenen een flinke financiële strop tot gevolg. De afloop kan ook ernstiger zijn.

Van medische zijde vernam ik dat de gevolgen van de huidige verkeersongevallen veel erger zijn dan die van de vroegere pestepidemieën.

Het woord is aan u!

N. W. Lagendijk.

ZO KUNT U HET OOK ZIEN

109782, 109783 eh . . . 10978 . . 4, nou niet de tel kwijtraken . . . 109785, 109786 . . .

Liedjes zingen bij de Sint in Sneek

Zaterdag 21 november was Sint-Nicolaas al met de boot in Sneek gearriveerd. Maar de kinderen van de Sneekse werknemers hadden nog zeven nachtjes moeten slapen voordat Sint-Nicolaas bij hen in de fabriek Sneek kwam.

Om half drie zaten de kinderen vol spanning te wachten op Sint; waar bleef hij? Toen zijn ze met elkaar heel hard (maar niet schreeuwend) gaan zingen. Het was net alsof de Sint dat gehoord had, want even later kwam hij binnen. Alle kinderen waren toen zo blij.

Toen werd het verder heel gezellig. Er was een goochelaar, Wim René (de heer Ruiter), die iedere keer de maan achter de wolken toverde en nog veel meer toverkunsten deed. Meneer Jepkema kon leuk op de accordeon spelen. Op de foto ziet u hoe een grote kinderschaar bij hem liedjes voor de Sint zingt.

Daarna werden er nog een paar tekenfilms vertoond.

Met de maag vol chocolademelk, snoepjes en pepernoten gingen de kinderen opgetogen huiswaarts.

Licht in de avond!

Voor hen, die op woensdagavond 25 november j.l. niet **achter glas** thuiszaten, — het bekende glaasje op een voet of het glazen venster van de TV — was het **een licht in de avond** in de kleine filmzaal van het Ontspanningsgebouw te Den Haag te zitten. Daar werd voor een aandachtig publiek een serie amateurfilms vertoond, die de tocht terug naar de „zaak" dubbel en dwars waard was. De Ontspanningscommissie had niet voor niets in haar aankondiging gezet: „. . . . met enige trots delen wij mede dat het ons gelukt is een filmavond te beleggen . . . . hoog niveau . . . . enz.". De heer A. J. Leijdeckers van de Haagse Amateurfilmclub, die voor het grootste deel zelf aan de vertoonde films had medegewerkt, werd telkenmale met gul applaus beloond.

De heer Koopman, die de avond inleidde, wees onder andere op het verschil tussen de beroepsfilmer en de amateur. Toch was het commentaar van vele toeschouwers later op de avond dat verschillende facetten in de vertoonde films de stempel van „beroeps" zeker verdienden.

Ondanks de aanvankelijke moeilijkheden met de zaalverlichting kwam er toch „Licht in de avond"; via het „Alpenland" en „Voor wie de bel luidt" bereikte men in goede harmonie van praten en kijken de pauze. Na de pauze kwam het klassewerk van de heer Leijdeckers in de vorm van „Carrière" en „Achter glas" op het witte doek. Hiermede bewees hij dat ook de amateurfilmer tot grootse dingen in staat is.

Niet voor niets heeft de pers bij de eerste openbare presentatie deze film veel lof toegezwaaid; verder wonnen de makers de heren A. J. Leijdeckers en J. Zaatman er diverse prijzen mee in binnen- en buitenland.

Het gegeven van deze laatste film „Achter glas" is niet alleen filmtechnisch juist uitgewerkt, maar het gaf ook een aangrijpend beeld van het leven van de invalide mens, dat zich vaak ongezien in onze directe omgeving afspeelt.

De waarde van deze avond is door vorm en inhoud hoger geworden dan wij hadden durven verwachten.

j.s.

Brommen

Wij, verzamelde — nog niet georganiseerde — jeugdige bromfietsers, zijn wel overtuigd van de noodzakelijkheid van snelbrommers. Lekker scheuren en fijn lawaai maken. Mensen de doodstuipen op het lijf jagen als je, omstrengeld door Els, Ans of Marijke, voorbij komt rossen.

Onbegrijpelijk dat de politie er anders over denkt. In Haarlem zijn in de afgelopen negen maanden 225 brommers in beslag genomen. Mag de politie wel in beslag nemen? Daar hebben we de wetboeken eens op nagekeken. Tot onze verslagenheid bleek dat wel het geval te zijn als de bromfiets niet aan de voorschriften voldoet. Je mag bij voorbeeld niets aan de carburateur veranderen, de uitlaat moet je laten zoals hij was en te hard scheuren mag ook al niet.

Pech gehad; vooral als de politie in de zomermaanden je brommer inpikt. Dan zijn de rechters met vakantie en duurt het maanden eer je zaakje voorkomt. Als je de brommer terugkrijgt moet je de carburateur en de uitlaat weer in de oorspronkelijke toestand terugbrengen en bij de politie laten zien. Maar dan is net de zomer voorbij.

De lol gaat er zo wèl af, want als je nog eens knoeit aan de motor of te hard rijdt, pikken ze je brommer in, zetten er de ijzerzaag in en slaan hem verder grondig naar de knoppen.

Weet u dat ze ons in Arnhem goed te pakken hebben? Daar hebben ze een hoofdagent van politie — wel een jofele vent hoor — die lid is van een judovereniging. Wat heeft die bink nou gedaan? Hij heeft een groot aantal hoogstuurscheurders zo gek gekregen om bij hem op de vereniging te komen! Moet je meemaken: dat is natuurlijk 's avonds en dan kan je niet door de stad rossen, daar is geen tijd meer voor. Maar 't is wel fijn, want met die sport leer je je lichaam en je spieren gebruiken en hoe je iemand soepel kan vloeren. Daar komt meer voor kijken dan aan een stomme gashendel draaien.

En we zijn er nog niet. Die hoofdagent in Arnhem heeft nou weer een ander idee: hij wil ons, brommers, één keer in de week bij elkaar laten komen op een ouwe startbaan van de vliegbasis bij ons in de buurt. Daar kunnen we scheuren zoveel als we willen. Nou vraag ik je, waar moet dat heen? Wat moeten we dan nog in de stad met onze snelbrommers?

Dan nog wat. Die hoofdagent rijdt op een Solex. Vroeger dachten we: waardeloos, ouwe-mannen-fiets. Maar nou mochten we er een poosje op gaan rijden. Helemaal niet gek. Nou ja, je zocht eerst wel naar je versnellingen, maar die zitten er niet aan. En 't gaat hard genoeg. Als het zo doorgaat is het gedaan met de snelbrommerij en dan moeten we wat anders verzinnen om op te vallen.

Daar vinden we wel wat op. We houden u op de hoogte!

S.

Langs deze weg betuig ik, ook namens mijn vrouw en kinderen, Ziekentroost, chef, baas en collega's mijn hartelijke dank voor de attenties, die ik ontvangen heb tijdens mijn gedwongen thuisverblijf.

A. Wesseling,
Draaierij.

PUZZEL Nr 135

In de figuur moeten zestien woorden van negen letters ingevuld worden overeenkomstig de hieronder gegeven omschrijvingen. Elk woord is samengesteld uit drie lettergroepen die wij hier eveneens afdrukken. Als tenslotte alle woorden ingevuld zijn, kunt u op de twee aangegeven verticale rijen van boven naar beneden lezende twee woorden vinden die u in het VDH-tje meer gezien hebt!

1. overblijfselen; 2. ondermelk; 3. vliegtuigschroef; 4. bronzen en nikkelen munten; 5. zo is een vier minuten gekookt ei; 6. brandstof; 7. met kleinere snelheid; 8. een spijker van vijf duim lang; 9. uiterst giftige vloeistof; 10. ziekenauto; 11. kunstboter; 12. bekwaam tot oordelen; 13. afstandsmaat der astronomen; 14. de getallen 4, 9, 16 zijn . . ; 15. prachtig; 16. staatshoofd.

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 16 december a.s. in het bezit zijn van mejuffrouw Hartsuiker, redactie VDH-tje, Den Haag.

De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

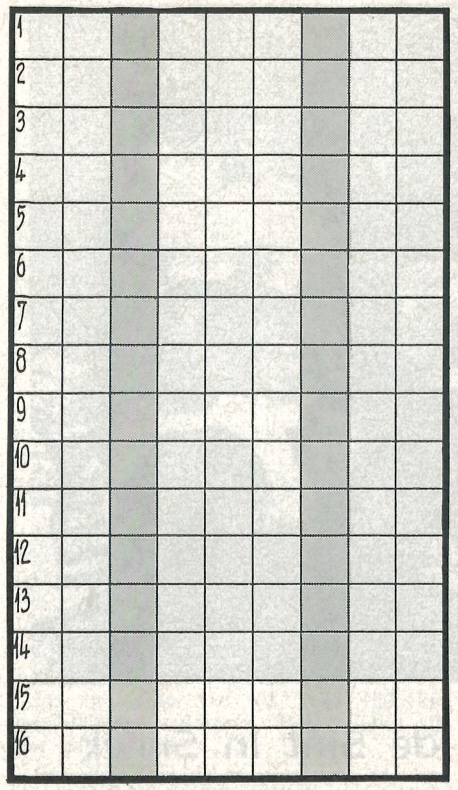

1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								

AAR	ELK	IEK	LIC	PEL	TEM
AMB	ENK	INE	MAG	PRE	TEN
BLA	ENT	ING	MAR	PRO	TEN
CHE	FZA	KLE	MER	RES	TIS
CHT	GAR	KRI	MER	SID	ULA
DRA	GZA	KWA	NCE	STE	UUR
DUI	HAL	LAN	NIF	TAN	UWZ
ELD	HTJ	LER	OOL	TAP	VIJF

The sound of murder op 18 december a.s.

Dit bijzonder knap geschreven tonee'spel van William Fairchild, in de vertaling van Ans Koppen, zal op bovenstaande datum worden opgevoerd door de Toneelgroep Den Haag.

Wij weten dat een thriller bij ons publiek zeer gewild is. Er zijn echter maar weinig stukken met een spannende intrige en een zo verrassend slot als „Over moord gesproken "

Echt een stuk, dat een volle zaal waardig is.

De toneelgroep zal op 18 december zijn best doen. Aan u de daad onze tonelisten op die avond met uw bezoek te vereren. U zult daar beslist geen spijt van hebben!

VACATURE

Gegadigden voor de functie van **tijdschrijver** in het bedrijf Maanweg kunnen zich schriftelijk aanmelden bij de heer Verdaasdonk, afdeling Personeelszaken Den Haag.

Kerst-bridgedrive

Dinsdagavond 15 december a.s. om 20.00 uur zal in de kantine van de Kastenfabriek Den Haag een Kerst-bridgedrive worden gehouden.

Al jarenlang is een vaste groep bridgers present op deze drive; ook anderen zijn van harte welkom.

Het inschrijfgeld bedraagt f 2,— per paar. U kunt zich opgeven bij portier Schäffers, toestel 350.

Zag u het ook zo?

Voorraad fineer in Kastenfabriek Den Haag.

IVOK naar Postmuseum

Vrijdagmiddag 20 november j.l. omstreeks half drie. Op verschillende afdelingen in het bedrijf Maanweg grijpen dames en heren jas, shawl en handschoenen.

Onder een enigszins voorbarig klinkende afscheidsgroet „Prettig weekend allemaal!" zoeken zij de uitgangen op.

In het kader van de kantoorop leiding ging de IVOK-groep die middag onder leiding van de heer Koopman een bezoek brengen aan het Postmuseum in Den Haag.

Tijdens deze interessante excursie zagen zij — weliswaar in een te kort tijdsbestek — de ontwikkeling van de Posterijen via telegrafie en telefonie.

Morsesleutels, telex, postiljonslaarzen, straalzenders, sorteermachines: in een ratelende of sprekende „klankherrie" wisselden deze verschillende fasen van de rondleiding elkaar af.

Al met al was het een zeer interessante en leerzame middag. Een dagje Postmuseum Den Haag kunnen wij u ten zeerste aanbevelen. j.s.

INHEEMSE ZAKEN

— Talloze studenten aan Amerikaanse scholen en universiteiten zullen binnenkort kennismaken met de SoleX.

Een Amerikaanse cameraman bracht één dag door in de ENAF om met beelden van de SoleX montagelijn het bromfietsverschijnsel in zijn film „Communicatie in de EEG" te illustreren.

Beloonde ideeën

Na beoordeling en goedkeuring van de verschillende inzendingen uit de Ideeënbus in onze bedrijven kunnen wij nu de volgende beloningen bekendmaken.

MAANWEG

De heer F. J. Hakkaart, Plaatbewerking, gaf aan dat een stofkap uit de afvalstukken van de ventilatorkachel kon worden vervaardigd. Voordien werd de kap uit ander afvalmateriaal gemaakt, dat niet meer voorhanden was. De besparing die dit voorstel opleverde had voor de heer Hakkaart een beloning van f 50,— tot gevolg.

Een uitsparing in de kooi van TV-apparaten stond de heer Th. Schrijver van de afdeling Plaatbewerking niet meer aan. Hij omschreef zijn eigen visie, wierp dit in de Ideeënbus en f 40,— werd zijn deel.

Een lintzaagmachine werd niet veel meer gebruikt, omdat de zagen steeds braken. De heer G. Bergman, Staf Ontwikkeling Civiele Produkten, gaf een methode aan hoe het euvel van de zaagbreuken kon worden ondervangen. Deze tip werd beloond met f 25,—.

De heer A. L. Brandhorst van de Gereedschapmakerij wist een slijpmachine door een handige aanpassing meer universeel te maken. Hiervoor ontving hij f 20,— beloning.

Abusievelijk was in twee soorten spoelen een kern aangebracht, terwijl dit niet was voorgeschreven. Door de opmerkzaamheid van de heer J. Jungmann, Voormontage T.C., zullen deze kernen in andere spoelen worden gebruikt. De beloning voor dit idee bedroeg f 20,—.

Op de afdeling Procesontwikkeling bedacht de heer J. J. Kompen enkele voorzieningen die het aanbrengen van scharnieren bij een serie TV-toestellen overbodig maakte. Voor deze besparing ontving hij f 20,—.

f 15,— kreeg de heer M. den Heijer van de T.V.-montage.

De heren L. van Dommelen en S. M. J. Zwart van respectievelijk de Draaierij en Eindmontage T.C. zagen hun idee beloond met ieder f 10,—.

SNEEK

De heer R. de Vries ontving voor zijn verbetering aan de materiaalstellingen een beloning van f 20,—.

De heer C. A. Leune ontving voor zijn idee f 15,—.

Met f 7,50 werd een idee van J. Feenstra jr. beloond.

A. K. Hiemstra ontving een aanmoedigingspremie van f 5,—.

UTRECHT

Met een beloning van f 50,— staat de heer F. Jansen, Magazijn Keulsekade, dit keer in Utrecht bovenaan op de lijst van de ideeënbuswinnaars. Hij gaf een wijze van besparing aan bij het gebruik van het balanceerlood.

De heer H. den Boestert van de afdeling Montage Keulsekade zag zijn verbetering aan de klinkgereedschapslang IS 150 met f 20,— beloond. Tevens kreeg hij een beloning voor zijn methodewijziging van passtuk IS 150 in de vorm van f 10,—.

Eveneens met f 10,— werden beloond de heren J. P. J. de Bruin, Centraal Service Onderdelen Magazijn; A. Lijffijt, Metawa Keulsekade en R. L. Vermaesen van de Montage Keulsekade.

W. P. Offerbeek van de Montage Keulsekade kreeg een aanmoedigingspremie van f 5,—.

het V.D.H.-tje

VAN DER HEEM

Redacteur C. SCHREVEL
Nr 866
11 december 1964

WEKELIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

UITBREIDINGSFEEST in UTRECHT aan de ZEELANTLAAN

Woensdag 2 december was ik de gast van ons bedrijf in Utrecht ter gelegenheid van de opening van onze vierde Van der Heem vestiging in de Domstad, namelijk onze verwarmingsdekenfabriek aan de Zeelantlaan.

Alweer een fabriek openen? Nog vers in het geheugen ligt de opening van onze prachtige fabriek in Sneek, die in vergelijking met deze Utrechtse vestiging van een veel grotere omvang is. Toen ik uitgenodigd werd de opening bij te wonen, was mijn eerste gedachte: Moet daar nu „zoveel drukte" voor worden gemaakt?

Al gauw kwam ik tot de ontdekking dat dat niet alleen een voorbarige, maar ook een onjuiste gedachte was. Er zijn veel spreekwoorden en zegswijzen in de Nederlandse taal die weergeven dat niet alleen de grote dingen van belang zijn, maar ook de kleine. Je komt in de Zeelantlaan dan ook niet onder de indruk van de enorme gebouwencomplexen, maar wel van het feit dat hier een bestaande, nieuwe fabriekshal in 10 weken tijd, dank zij aller medewerking, is omgebouwd tot een modern fabriekje, volkomen geschikt voor het doel waarvoor het die dag officieel geopend werd.

De gasten.

In de kleine, maar echt gezellig ingerichte kantine werden de gasten ontvangen. Naast Dr. J. de Nooij, wethouder van Financiën en Economische Zaken in Utrecht, zagen wij directieleden van verschillende Utrechtse bedrijven en instellingen en een groot aantal vertegenwoordigers van de pers. Voor Van der Heem N.V. waren aanwezig Ir. P. G. Zaaijer, directeur en Ir. W. J. Boot, onderdirecteur, en uiteraard onze gastheer, Ir. J. Keuning, bedrijfsleider Utrecht.

De organisatie was voortreffelijk; een mooi voorbeeld van samenwerking tussen Public Relations, in de persoon van de heer Van Luttervelt, en Personeelszaken Utrecht, vertegenwoordigd door de heer Hardeveld Kleuver en mejuffrouw Kamer.

Verwelkoming door Ir. Zaaijer.

Ir. Zaaijer heette de aanwezigen welkom en schetste in het kort de geschiedenis van Van der Heem en de snelle groei, om tenslotte een overzicht van het produktieprogramma te geven.

Van de 4 produktgroepen: radio, TV en grammofoon, elektrische huishoudelijke toestellen, de Solex bromfiets en de elektronica, neemt de fabriek Utrecht voornamelijk de tweede groep: de elektrische huishoudelijke toestellen voor haar rekening.

In ronde getallen weergegeven, aldus de heer Zaaijer, werken in ons concern thans 3.400 medewerkers, waarvan er 650 in de Utrechtse bedrijven werkzaam zijn.

De heer Zaaijer gaf vervolgens enig inzicht in de indeling van het personeel in de verschillende groepen, een overzicht van de werkzaamheden van de afdeling Personeelszaken en noemde het vele werk dat voor het voortbestaan van ons bedrijf op het gebied van onderzoek en ontwikkeling wordt gedaan. Ook memoreerde de heer Zaaijer de verschillende vakopleidingen, waaraan binnen ons bedrijf niet minder dan 80 jongelui deelnemen.

Als het volgend jaar de fusie tussen Indola en Van der Heem een feit zal zijn zal onder de nieuwe naam Indoheem N.V. onze organisatie ruim 5.000 medewerkers tellen. De bestaande Utrechtse onderneming EMI zal dan tot het Indoheem concern behoren, waardoor Indoheem N.V. in de stad Utrecht met ruim 1.000 werknemers tot de grote werkgevers zal gaan behoren.

Officiële opening.

Vervolgens kreeg Dr. J. de Nooij, wethouder van Financiën en Economische Zaken, het woord.

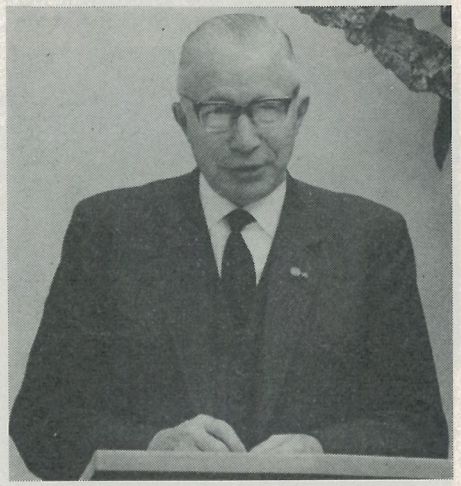

Het heeft helemaal geen moeite gekost, aldus Dr. De Nooij, om mij over te halen deze vierde vestiging van Van der Heem in Utrecht te willen openen. En daarmee wil ik meteen stellen dat ik met het grootste genoegen deze uitnodiging heb aanvaard; niet, zoals u zelf kunt constateren, omdat hier vandaag een spectaculair groot gebouw wordt geopend, maar omdat de gelegenheid er nu is de aandacht te vestigen op de fabrieken van Van der Heem in Utrecht en op Van der Heem in het algemeen.

Bij al de gegevens over uw bedrijf waarover ik beschik, aldus de wethouder, heeft mij één ding direct aangesproken. En dat is

Vervolg pag. 2 kolom 1

Op de eerste rij v.l.n.r. Ir. W. J. Boot, Ir. P. G. Zaaijer, Ir. J. Keuning, Ir. C. Regoort, directeur N.V. E.M.I., en Drs. W. van Rossem, chef van het bureau Economische Zaken van de gemeente Utrecht. Achter Ir. Zaaijer Drs. E. H. Schersk, secretaris van de Kamer van Koophandel en Fabrieken, Utrecht.

Kaarten voor toneel

De kaartverkoop voor de toneelavond door de Haagse toneelgroep, vrijdag 18 december a.s., vindt plaats dinsdag 15 december a.s. gedurende de pauzes in beide kantines.

Nog even ter herinnering: er zal worden opgevoerd de thriller **„Over moord gesproken" (The sound of murder)** van William Fairchild.

(Vervolg Zeelantlaan)

dat van de oprichting af de leiding van dit bedrijf bij alles typisch eigentijdse maatregelen heeft genomen. Anders gezegd: het is altijd, gezien de voortvarende groei, op het juiste moment met de tijd meegegaan. Dat blijkt niet alleen uit de soorten produkten die door Van der Heem vervaardigd worden, maar ook bij voorbeeld — en dat acht ik zeer belangrijk — uit het personeelsbeleid dat in deze bedrijven wordt gevoerd. Ik vind het prettig dit nu te mogen benadrukken, omdat mijns inziens niet alleen het produktieprogramma maar veeleer nog de voortvarendheid in het beleid Van der Heem gemaakt heeft tot wat het is.

Dr. De Nooij sprak de wens uit dat deze zelfde voortvarendheid en dit zelfde beleid ook in de toekomst blijvend zal worden voortgezet. Hierop verklaarde de heer De Nooij onze nieuwe vestiging in Utrecht aan de Zeelantlaan voor geopend.

Rondleiding.

Tenslotte werd het woord gevoerd door Ir. J. Keuning. Hij gaf een overzicht van de produkten die in Utrecht worden vervaardigd en noemde daarbij de vestigingen waar dit gebeurt.

Ik ben erg blij dat u zoveel belangstelling voor deze opening en daarmede voor ons bedrijf en speciaal de Utrechtse vestiging toont, aldus Ir. Keuning. Deze nieuwe vestiging aan de Zeelantlaan is speciaal bestemd om volledig ons assortiment verwarmingsdekens te fabriceren met bijbehorende technische apparatuur.

Tenslotte nodigde de heer Keuning de gasten uit het bedrijf te bezichtigen.

Na afloop van de rondgang door het bedrijf konden de gasten in de kantine een aperatief gebruiken, waarna dit officiële gedeelte was geëindigd.

Daarmee zijn de feestelijkheden rond deze opening nog niet achter de rug, want zowel personeel van de andere vestigingen in Utrecht als de ingezetenen van Utrecht krijgen dezer dagen nog de gelegenheid deze nieuwe aanwinst te bewonderen.

Gezellige ruimte.

Een „nieuwe aanwinst" . . en „bewonderen"? Ik dacht van wel en dat slaat dan speciaal op het bewonderen. De zaal, waarin in hoofdzaak vrouwelijk personeel en daarvan weer in hoofdzaak Spaanse vrouwen werkzaam zijn, ziet er gezellig uit. Er is voldoende ruimte, zonder dat het groot is, waardoor er op een bepaalde manier een intieme sfeer heerst. Natuurlijk zag het er vandaag bijzonder feestelijk uit door de vele bloemstukken, die voor de opening waren aangeboden. Er waren grote en mooie bloemstukken bij. Toen ik de kaartjes die eraan hingen bekeek, zag ik dat er ook een bloemstuk was van het personeel dat nu in de nieuwe vestiging werkt en ik dacht dat dat toch ook de sfeer tekende. Het zijn kennelijk niet alleen grote dingen die duidelijk maken dat hier iets groots gebeurt.

Mag ik speciaal de Utrechtse medewerkers feliciteren met deze aanwinst?

C. Schrevel.

V.l.n.r. de heren Ir. Keuning, Dr. de Nooij, Drs. Scherks, Jaspers, (een der directeuren van R. S. Stokvis & Zonen N.V.), Drs. van Rossem en Ir. P. G. Zaaijer tijdens de rondgang door de fabriek.

O.R. ENAF bijeen

De Ondernemingsraad van de ENAF vergaderde dinsdag 1 december j.l. onder voorzitterschap van Ir. P. G. Zaaijer. In deze vergadering waren wel de twee belangrijkste punten de directiemededelingen en de vakantie voor 1965.

Directiemededelingen.

De eerste mededeling die de heer Zaaijer deed was er een die kennelijk niemand verwacht had. Het pand waarin nu de Solexfabriek is gevestigd is eigendom geworden van Van der Heem, aldus de heer Zaaijer, waardoor nu een einde gekomen is aan de onzekerheid over de definitieve vestiging van de ENAF. In de komende jaren zullen wij van dit gebouw een moderne fabriek maken, die aan alle te stellen eisen voldoet.

Het bleek inderdaad een verrassing voor de Ondernemingsraad en de leden waren er erg blij mee.

Verder stelde de heer Zaaijer dat de verkoop van de Solex naar bevrediging verliep, maar dat, zoals bekend, het krijgen van voldoende mensen een probleem is.

Vakantie 1965.

Uitvoerig werd door de raad over dit punt van gedachten gewisseld. Officieel werd vastgesteld dat de fabrieksvakantie ook voor de ENAF zal vallen in de twee laatste weken van juli, met dien verstande dat er voldoende mensen op vrijwillige basis in die twee weken aanwezig blijven om de Solex-montage goed te laten verlopen. Op korte termijn zal worden geïnformeerd wie de voorkeur geeft aan doorwerken in die twee weken en zijn vakantie op een ander moment opnemen.

Rondvraag.

Het al enige tijd bestaande plan om medewerkers van de ENAF in de gelegenheid te stellen met familie het bedrijf te bezichtigen zal in februari 1965 gerealiseerd worden.

De besprekingen met de werknemersorganisaties over de indeling van de ENAF-functies in de werkklassen van de CAO Metaal zijn zover gevorderd dat mag worden aangenomen dat deze zaak nog in 1964 definitief zijn beslag zal kunnen krijgen.

Dank u Sint

Namens het gehele personeel zeggen wij de directie hartelijk dank voor de Sint-Nicolaas-surprise op dé dag der verrassingen.

P. ten Pierick, secretaris
Centrale Ondernemingsraad.

VACATURE

Op de ENAF aan de Laakweg is een vacature voor

PORTIER

Vereisten: leeftijd tot 45 jaar. Gegadigden moeten in het bezit zijn van EHBO- en NBOB-diploma of bereid zijn deze diploma's te behalen.

Geboden wordt: een afwisselende, roulerende dag- en avonddienst met een gemiddelde werktijd van 47,5 uur per week; geen weekenddienst.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de heer Winterink, afdeling Personeelszaken.

INHEEMSE ZAKEN

— ik hoorde het al op donderdagavond zware rukwinden, zwiepende lantarenpalen, donkere wolken pakken zich samen boven het Ontspanningsgebouw, hekken met punten . schimmen in een zwak schemerlicht, een huilend geluid . de inleiding van: **sound of murder.** Ik rende . gelooi . . gesloten deuren! Waar moet ik naar toe? Vrijdagavond 18 december hoor ik het weer: THE SOUND OF MURDER . . .

j.s.

Mogge meneer!

Bijna elke ochtend kom ik hem tegen. „Mogge meneer".

„Goeie morgen".

Ik ga dan naar kantoor. En hij? Ik weet het niet. Hij kan een vertegenwoordiger zijn, of een ambtenaar. Of misschien is hij leraar. Ook zijn naam ken ik niet.

Ongeveer een jaar geleden ontmoette ik hem voor het eerst. Daarna zag ik hem dagelijks, steeds omstreeks dezelfde tijd en op dezelfde plaats. Er was weinig opvallends aan hem, niet meer dan een onafscheidelijke hoed en dito paraplu, zelfs wanneer er geen druppel regen werd verwacht.

Toen ik hem eens een hele week niet zag, vroeg ik mij af of hij soms ziek zou zijn. Maar na die week was hij weer present. Natuurlijk had ik naar zijn gezondheid kunnen informeren. Maar je stapt niet zo maar op een dolvreemde af! Een dolvreemde? Dat was hij eigenlijk al lang niet meer. Op een drukke zaterdagmiddag in de stad zou ik hem direct hebben herkend, zelfs wanneer hoed en paraplu zouden ontbreken.

Die bijna dagelijkse ontmoetingen begonnen mij te intrigeren. Wat zou dat toch voor iemand zijn? Zou hij plezier hebben in zijn werk? Zou hij 's morgens onder het ontbijt zijn vrouw de laatste nieuwtjes voorlezen uit het ochtendblad of zou hij, zonder een woord van afscheid, de deur uitgaan?

Voor de zoveelste keer zag ik hem aankomen en juist toen ik bij me zelf vaststelde dat hij in elk geval een man van de klok was, hoorde ik: „Goeie morgen, meneer". Zijn plotselinge groet overrompelde mij even, maar welhaast onbewust beantwoordde ik hem. „Goeie morgen". Toen ineens voelde ik deze groet als een soort bevrijding en tegelijk als een verwijt. Waarom ben ik daar niet mee begonnen! Waarom wachten we vaak zo lang met elkaar te groeten. Moeten we dan beslist alles van onze medemensen afweten om ze een goeie dag te wensen? Leven we niet teveel langs elkaar heen?

Ik weet nog steeds niet wie en wat hij is maar onze dagelijkse groet is daarom niet minder gemeend. Mocht hij weer eens op het appèl ontbreken, dan zal ik daarna zeker naar zijn gezondheid informeren. Tenminste, dat hoop ik!

Prettig weekeinde allemaal.

SNEL OPGEVEN

Bent u werkzaam in een van de Haagse bedrijven, in bedrijf Sneek of op een Technische Dienst?

Heeft u zich al opgegeven voor de CURSUS VEILIG VERKEER?

Nog niet?

Er is nog gelegenheid u op te geven tot en met 15 december bij mej. Van Rossen, afdeling Personeelszaken, Den Haag.

Het kost u slechts f 3,75 en zes halve uurtjes lezen.

Utrechtse ideeën — vier zijn ruim 1200 gulden waard

Graag publiceren wij een foto van deze 4 Utrechtse „uitvinders", vooral nu hun prestatie bekend gemaakt kan worden met de opening van de dekenfabriek aan de Zeelantlaan in Utrecht.

De kortsluitringen voor de ventilator-statoren werden afgestoken op een revolverbank. De heer M. P. Agterberg links boven, afdeling Metawa, zag dit en vond dat door deze bewerking te veel materiaal verloren ging.

Hij stelde voor om de ringen af te snijden. Inderdaad was dit een goede gedachte, want hierdoor werd niet alleen een materiaalwinst van 75 % geboekt, maar het bleek ook nog sneller te gaan. Voor de besparing die dit opleverde werd aan de heer Agterberg een beloning van f 150,— uitgekeerd.

De besturing van de lasautomaat voor de ventilatorkorven werkte niet feilloos. De heer C. A. H. Ridder rechts boven, chef afdeling Nabewerking, heeft derhalve zijn hobby elektronica ten dienste van het bedrijf gesteld en de besturing geheel elektronisch uitgevoerd. Hij laat de machine commanderen door de spijlen van de te lassen korf, zodat de machine foutloos en sneller werkt.

Dit gaf een zodanige besparing, dat de heer Ridder hiervoor de grote beloning van f 600,— ontving.

De heer A. J. Stork links onder, afdeling Nabewerking Keulsekade, vond dat het heel goed mogelijk was vier waaierbladen tegelijk te beitsen inplaats van twee. Dit bleek zeer juist gezien te zijn, zodat nu in dezelfde tijd dubbele produktie gemaakt wordt.

Voor de besparing die dit opleverde ontving de heer Stork maar liefst een beloning van f 290,—.

De heer C. J. v. d. Kley rechts onder, Montage Abstederdijk, zag een mogelijkheid om tegelijk met het oppersen van de collectoren op de ankers ook de pertinax isolatieplaat op te persen.

Deze mogelijkheid bestond inderdaad door het persgereedschap te wijzigen. Dit gaf per anker slechts een kleine besparing, maar door de zeer grote aantallen ankers die vervaardigd worden werd de besparing zo groot, dat de heer v. d. Kley hiervoor een beloning ontving van f 170,—.

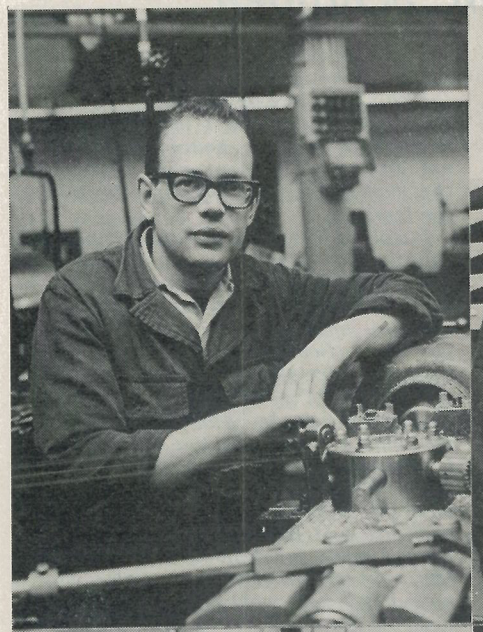

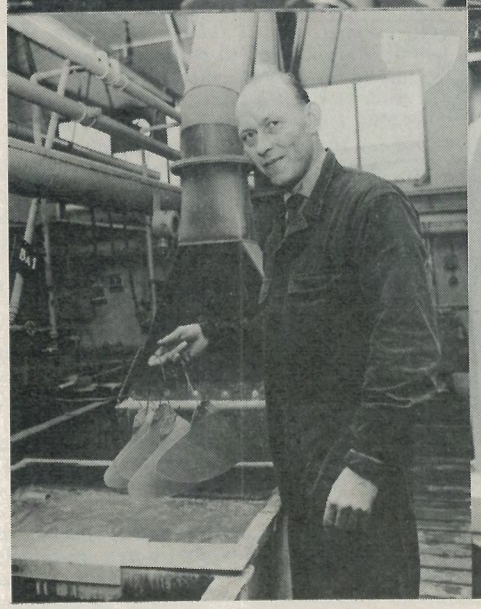

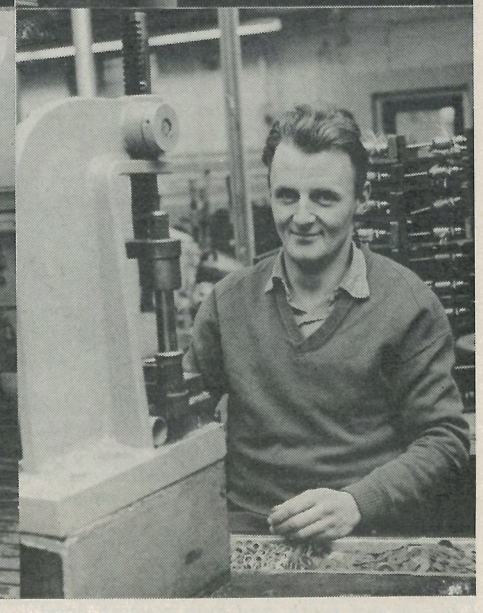

Johnny kreeg z'n konijnehok

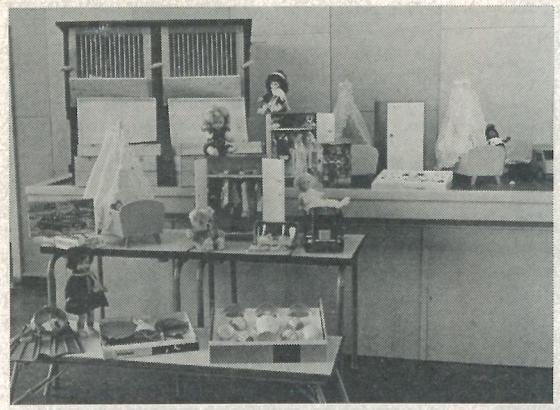

De kinderen van het kindertehuis in Voorschoten mochten een verlanglijstje maken voor Sint-Nicolaas. Johnny schreef erop: een konijnehok. Vindt u het niet leuk dat die wens in vervulling is gegaan? Dank zij de goedgeefsheid en bereidwilligheid van de Haagse medewerkers zijn op 5 december j.l. de kinderen van dit kindertehuis blij gemaakt met allerleukst speelgoed. Op de foto ziet u een klein gedeelte van de geschenken.

Poppewiegjes, klerenkastjes, gereedschapskisten, verfdozen en 3 konijnehokken zijn door een kleine groep Van der Heemers zelf vervaardigd. Daar hebben ze een paar vrije avonden voor gegeven. Ook de dames die de poppen van een garderobe hebben voorzien en de wiegjes compleet hebben gemaakt met matrasje, kussentje, lakentje en deken zijn daar menig avondje mee bezig geweest.

Deze speelgoedactie is onder leiding van mejuffrouw Reinink en de heer Frantzen weer een succes geworden. Zij hebben Sint een flink handje geholpen in zijn onbeperkte taak van weldoener.

Engels spreken en schrijven

Een fout die altijd op de loer ligt wanneer men Engels spreekt, of schrijft, is dat men een Nederlandse zin letterlijk in het Engels gaat vertalen. Wat op die manier geproduceerd wordt, lijkt wel wat op Engels en is vaak ook wel te begrijpen, maar past toch niet in het idioom.

Tot welke excessen dit kan leiden, werd op grappige manier aangetoond in onderstaande brief, die wij ontlenen aan De Zilvervink, het maandblad van de Vereniging van KLM-pursers en -hofmeesters.

Dear Dick,

A little while ago my father came home with a piece in his collar. He fell with the door in house and said that he was on the bottle. My mother sat in sack and ashes and I had the country. The waterlanders came before the day. "My poor little bloods of children!" my mother wept, "those poor sheep". She was as the dead so afraid that he would beat the hand to himself. He called: "Let me loose, I want to scoop a small air!"

I let my eye go over the past.

I understood why father so often was in the oil, or had the buck wig on. I understood that I should have to shell my own little beans now and that from study could come nothing more. There sat nothing other on but stick my hands out of my sleeves. Naturally I should not be able to hold under my mother, but perhaps I could earn a little cent to help her. I knew that I should have to give the playing football to it, and that I could set my hockey stick on the attic. But what gave that? I decided to put my best little leg before.

I went to my father and said: "I lubricate him. I part out with my study and go to earn my bread". He looked me on and said: "You are still wet behind your ears, but go your passage but".

So I packed my little furniture and took goodbye to my mother. The weeping stood me nearer than the laughing but I bit on my teeth and held myself good.

I picked the train to London.

Underway it rained pipestems.

I came on in London, but now to see to get a little track. I was prepared to work hard for the board, but I would not let myself be sent with a clod into the rushes or have myself sold turnips for lemons.

I walked over the streets. It was still raining old wives.

I went the first the best office in. When I came in, I at once got the boss into my eyes. I asked him: "Can you use an office servant?" And wonder above wonder the man who stood me to word said: "Yes, I can use a little man, we have it very busy at the moment and we come a little man too short".

I asked: "What do you pay?" and he said: "That hangs off from it. In my business it comes there on to for to be accurate and industrious. It cannot differ me what for diploma's you have but the only thing that can differ me is how hard you work, and if you don't look on the clock every five minutes. If you satisfy me, I shall pay you 15 pound a month for to begin, and you get a storing over three months".

I took the job on and thanked the Mr. The Mr., who saw that there was something on the hand with me, said: "Well, boy, the life is no little joke; hold yourself tough! Come following monday! Till look! We shall best shoot on with each other".

I picked the train home. My father had left with the silent drum. I went to tell my mother that everything had gone from a little slate roof. I said that although my father had left with the north sun, I should care for her. I told her that I had found a giant course with a giant boss. She said that she had always known that I was worth the salt in my porridge and that as long as I lived she would not see the future dark in.

Well, best friends, I lubricate him.

Hold yourself at right angles. I go to wicks.

A friend.

Oplossing puzzel 134

Het gevraagde telefoonnummer is 2178. Vermenigvuldigd met 4 wordt dit 8712, hetzelfde nummer maar achterstevoren geschreven!

Prijswinnaars

1. (f 15,—) J. de Vries, Sneek.
2. (f 10,—) J. J. H. Bouquet, U2121.
3. (f 7,50) C. P. van Veen, 2961.
4. (f 5,—) K. Offringa, 1554.
5. (f 5,—) H. Korsman, 3500.
6. (f 5,—) H. E. P. Köhler, 1512.

Dammen R.S. - VDH

Op 26 november werd de jaarlijkse wedstrijd tussen de tientallen van Stokvis en Van der Heem, ditmaal in Rotterdam, gespeeld. Als vertegenwoordiger van Van der Heem was Mr. M. Polak meegereisd, die de directie van Stokvis en de spelers toesprak.

Na een hartelijke ontvangst door de directie van Stokvis in de kantine van het hoofdgebouw werd de wedstrijd, met aan beide zijden enkele invallers, begonnen.

Door de in vergelijking met vorig jaar grotere tegenstand van Stokvis bleef de spanning er tot het eind in, maar uiteindelijk zegevierde het team van Van der Heem ook nu weer.

Het totale resultaat na een sportief gespeelde wedstrijd was een 13—7 overwinning, zodat de wisselprijs, het bronzen dambord, weer voor 1 jaar het eigendom van Van der Heem is geworden.

De resultaten per bord waren:

Stokvis — Van der Heem

hr. Kremer—hr. v. d. Wouden	0—2
hr. Roedoe—hr. Haasnoot	0—2
hr. v. d. Steeg—hr. M. Rog	1—1
hr. De Hoog—hr. De Ridder	1—1
hr. Van Driel—hr. C. Rog	0—2
hr. Glaudi—hr. Schotel	0—2
hr. Twigt—hr. De Bruin	0—2
hr. v. d. Steeg—hr. Overwijk	2—0
hr. Tyrol—hr. Pijl	1—1
hr. De Tender—hr. Harmsen	2—0

Gefeliciteerd!

HUWELIJKEN

Den Haag: H. M. Pothuizen, Produktiebureau Maanweg, met mej. G. J. P. M. Winkel, d.d. 23-11-1964; F. Hogervorst, Gereedschapmakerij, met mej. J. Hogervorst, d.d. 24-11-1964.

Den Haag: C. Fabistas, Radiomontage, met mej. J. E. van Onlangs, d.d. 5-12-1964.

GEBOREN

Den Haag: Augustinus Jacobus Theodorus Maria Antonius, zoon van A. A. M. von Scheven, Arbeidstechnisch Bureau Maanweg, d.d. 20-11-1964; Margreet, dochter van G. C. Reffeltrath, Laboratorium Telecommunicatie, d.d. 27-11-1964.

Sneek: Klaaske Hendrika, dochter van H. Smedema, Radiobouw, d.d. 4-11-1964.

Hartelijk dank!

Hiermede dank ik chef en collega's van de Technische Dienst Den Haag en Ziekentroost voor de belangstelling en attenties tijdens mijn ziekte.

H. Westerhoff,
Technische Dienst Den Haag.

Ik heb het erg prettig gevonden dat via het comité Ziekentoost mijn collega's mij tijdens mijn ziekte niet hebben vergeten.

C. J. van Harpen,
Draaierij.

Ondergetekende dankt oprecht hartelijk zijn chef, collega's en Ziekentroost voor de vele blijken van belangstelling tijdens zijn ziekte ondervonden.

R. Bakker,
Bloemstraat Utrecht.

het V.D.H.-tje

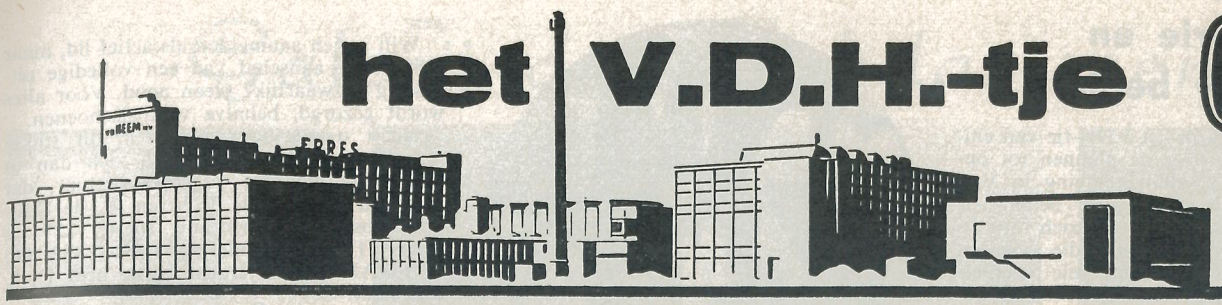

VAN DER HEEM

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 867
18 december 1964

WEKELIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Perzische perspectieven

In het Perzische land vielen op de dag van onze aankomst de eerste regendruppels sinds 200 dagen.

Dit was de eerste heuglijke informatie welke wij, de heer Busquet en ik, over Iran kregen van onze gastheren; dit waren de heren Houchang en Nader Mossanen, respectievelijk commercieel en technisch directeur van de Iranian Electronic Industries in Teheran.

Voor Iran, dat vroeger Perzië werd genoemd, en dat nog een arm, droog en woestijnachtig land is, was deze regen bijzonder welkom want regen betekent koelte en water voor het land. Iedereen lijkt dan weer op te leven en nieuwe energie te krijgen om verder te gaan, om geld te verdienen en ook om geld uit te geven.

Laat het maar rollen.

Dit „geld uitgeven" is nu juist datgene wat de IEI en Van der Heem graag willen dat de Iraniërs doen.

In de fabriek van de IEI, waar nu al ongeveer 100 mensen werken aan diverse ERRES-radio's en Teppaz-platenspelers, konden wij zien hoe in slechts enkele jaren tijds, dank zij de energieke leiding ter plaatse, uit het niet een assemblagebedrijf uit de grond is gestampt. En dit is nog slechts een begin. Want in Iran heeft men zich gerealiseerd welke ongekende rijkdommen en mogelijkheden dit land heeft.

In de laatste 10 jaren, ja, misschien wel in de laatste 5 jaren, zijn de fabrieken als paddestoelen uit de grond gerezen en voert de Iraanse regering een politiek van bescherming van haar eigen industrieën en van opvoering van de produktiecapaciteit ervan.

Grenzen dicht voor bepaald materiaal.

Het sluiten van de grenzen voor houten of plastic kasten in maart 1965 en binnen anderhalf jaar daarna in verschillende fasen ook voor onderdelen van hout, plastic of metaal, transformatoren, spoelen en luidsprekers mag dan wellicht een té ambitieus programma zijn en voor Van der Heem N.V. vele nog niet te overziene consequenties hebben, een feit blijft dat misschien wel juist door deze maatregelen Iran een goede kans maakt om over 10 jaren vooraan te staan in de rij van de landen uit het Nabije Oosten.

Het lijkt wel of de oude werkelijkheid van het eens zo machtige en rijke Perzische land voor de huidige leiders een droombeeld is van hun toekomst.

Zelf onderdelen maken.

Naar wij hopen zal het wel niet zo'n vaart lopen met de stiptheid van de data waarop de grenzen gesloten worden voor onze halffabrikaten en onderdelen, welke we nu nog in grote hoeveelheden erheen zenden, maar vroeg of laat zullen de grenzen toch onherroepelijk gesloten worden en zullen de eigen industrieën, natuurlijk met vallen en opstaan, de onderdelen gaan maken welke thans nog door Van der Heem gemaakt worden.

Nu reeds worden er houten en met doek beklede kasten gemaakt welke niet onder behoeven te doen voor de onze. Natuurlijk is dit niet van de ene dag op de andere gegaan en moest de kennis en de ervaring overgedragen worden vanuit Europa of Japan.

Voldoende afzetmogelijkheid.

Het bedrijf dat het eerste zijn "know-how" overdraagt en dit ook met begrip en waardering voor de situatie ter plaatse doet, heeft de beste kansen om zijn produkt in deze nog welhaast bodemloze marktput ingevoerd te krijgen. Een verkoop van alleen al ongeveer 200.000 radiotoestellen per jaar op deze markt brengt toch een behoorlijke afzetmogelijkheid met zich mee.

Bij een slagen van deze „industriële revolutie" zullen zeer waarschijnlijk daarna kansen voor export naar omliggende landen ontstaan welke nog vele malen omzetverhogingen met zich mee kunnen brengen.

Vervolg pag. 4 kolom 1

Het hiernavolgende VDH-tje ontvangt u tussen Kerstmis en Nieuwjaar; één nummer dus voor twee weken. Maar het zal dan ook tweemaal zo groot als normaal zijn en behalve nieuws ook enkele grote artikelen bevatten. 8 januari krijgt u weer een gewoon VDH-tje in uw bus.

RENDEZ-VOUS AAN DE ZEELANTLAAN

De tweede feestdag uit de trits rond de officiële opening van de elektrische dekenfabriek aan de Zeelantlaan in Utrecht werd gereserveerd voor de echtgenoten van de chefs uit de Utrechtse produktiebedrijven. Utrecht telt thans 7 vestigingen van Van der Heem, waarvan 4 produktiebedrijven.

Om de dames een volledig beeld te geven van de activiteiten van hun respectievelijke wederhelften was een bus gehuurd en een dienstregeling in eigen bedrijf vervaardigd. De vestigingentocht liet na beëindiging duidelijke sporen van vermoeidheid achter bij het gezelschap; de chefs, die omstreeks half vijf op een „Rendez-vous" aan de Zeelantlaan waren uitgenodigd, troffen hun dames dan ook tussen de dekens aan.

Een overvloed van bloemen en dekens vormden een passend decor om op de jongste spruit van Van der Heem te klinken en de trotse ouders — zij het op delicate wijze — nog vele uitbreidingen toe te wensen.

Terwijl in de kantine toebereidselen werden gemaakt voor het feestmaal, werd de moeilijke keuze van de tafelpartners met behulp van ERRES-folders op efficiënte wijze opgelost. Gelukkig was het diner veel smakelijker dan het menu deed vermoeden, uitgezonderd misschien voor de liefhebbers van elektrische dekens „au bain Marie". Tijdens de maaltijd kregen de chefs de gelegenheid op poëtische wijze de degens te kruisen.

Na de maaltijd liet men de Van der Heem film ontrollen en nadat de organisatoren van deze geslaagde viering de belofte was afgedwongen dit minstens eenmaal per jaar te herhalen, keerden allen tevreden huiswaarts.

H.G.

Oude glorie en een nieuw begin

De aankondiging in het VDH-tje van enige weken geleden over de plannen tot oprichting van een voetbalvereniging in Van der Heem-verband heeft veler belangstelling gewekt. Belangstelling, die zich uitte in het stellen van vragen, maar die ook getuigde van enthousiasme bij vele voetballiefhebbers.

Alvorens enkele vragen te beantwoorden, willen wij trachten de achtergronden te belichten die tot deze plannen hebben geleid.

Het zal velen onder u niet bekend zijn dat wij in de „grijze oudheid" ook al een voetbalclub hadden. Sportliefhebbers, zoals de heren S. Glaudemans en H. Noordeloos, kunnen hierover meepraten. Wij hebben deze beide heren naar hun ervaringen uit die tijd gevraagd.

Aanvankelijk met een tikkeltje weemoed, maar later met wat meer enthousiasme vertelde de „oude glorie" Glaudemans ons dat in de beginjaren '30 besloten werd tot oprichting van de voetbalclub **H**eem en **B**loemsma, met als groot animator de heer J. W. Willemsen.

Met volledige steun van de directie kwamen zij in het bezit van een eigen terrein aan de Buurtweg (Archipel-veld) met een prachtige kleedtent. Er werd met twee elftallen deelgenomen aan de competitie in de Nederlandse Kantoorvoetbalbond. Bekende figuren uit die dagen kunnen wij nog dagelijks in ons bedrijf tegenkomen, zoals bij voorbeeld de heren W. Kuyvenhoven, K. Orth, J. Bohn, J. de Rooy, L. Krul, B. Jansen en C. Waarsenburg, die op het voetbalveld heus van wanten wisten. En wat te denken van S. Glaudemans, die uit dit H en B-team werd gekozen om met het Nederlands Kantoorelftal ons land te vertegenwoordigen in de strijd tegen België in Brussel?

Ze kunnen er zo smakelijk over vertellen; ook over de sfeer, de gezelligheid na afloop van een wedstrijd. Maar ja . . dat is verleden tijd.

Jammer, dat na enige jaren de Kantoorvoetbalbond ophield te bestaan en opgenomen werd in de KNVB. Wijziging in de reglementen van de bond, vertrek van enige leidinggevende figuren in de vereniging en andere oorzaken leidden tot opheffing van de club.

Nu staan wij aan het begin van een nieuwe periode. Jonge, energieke, sportieve mensen hebben ervoor geijverd in ons bedrijf een vereniging op te richten, Van der Heem waardig. De basis wordt gevormd door de Telco-elftallen, die hun bestaansrecht reeds hebben bewezen. Naast deze teams zullen ook nieuwe leden in de nieuwe vereniging VDH worden opgenomen.

De bedoeling is het komende seizoen deel te gaan nemen aan de Zomeravondcompetitie in KNVB-verband. Hieraan kunnen ook zij die lid zijn van een andere vereniging deelnemen. Als blijkt dat de nieuwe vereniging levensvatbaarheid bezit, dan zal in de naaste toekomst worden overgegaan tot Zondagvoetbal in KNVB-verband. Zelfs gaan er stemmen op een jeugdafdeling te stichten als basis voor verdere uitgroei. Maar dat is toekomstmuziek.

De contributie wordt gesteld op f 0,20 per week voor uurloners en f 0,90 per maand voor maandloners. Ook voor donaties is de nieuwe club zeer ontvankelijk. Zo spoedig mogelijk zal getracht worden Totoformulieren te distribueren, zodat deelnemers in eigen kring een gokje kunnen wagen.

Wilt u zich aanmelden als actief lid, maar vindt u de aanschaf van een volledige uitrusting bezwaarlijk? Geen nood. Voor alles wordt gezorgd, behalve voetbalschoenen.

Heeft u nog vragen, die in dit stukje niet zijn beantwoord, stelt u zich dan in verbinding met het dagelijks bestuur, dat gevormd wordt door de heren W. de Kuijper, Kostprijsadministratie, toestel 229 en W. H. Turlings, Codering, toestel 482. Op de ENAF kunt u terecht bij de heer D. J. Lazonder.

Wij rekenen op veel aanmeldingen van zowel actieve als ondersteunende leden. Het moet lukken, want . . . hoe denkt u dat PSV is ontstaan?

Het bestuur.

Goed geschoten

Woensdag 9 december maakten wij een kleine bijeenkomst mee bij de heer N. W. Lagendijk, bedrijfsleider Maanweg, die namens de Ideeëncommissie een beloning mocht overhandigen aan de heer W. F. Sonneborn van de Transformatorenfabricage.

Er was op de Transformatorenfabricage lang gezocht naar een oplossing voor het probleem van het overkops afwikkelen van draad. Ook buiten Van der Heem werd advies gevraagd, maar het resultaat was niet naar wens. Er zat niets anders op dan dat nieuwe afloopramen voor de wikkelmachines moesten worden aangeschaft; zestig in totaal. Totdat de heer Sonneborn na wat experimenteren dé oplossing vond. Hij gaf aan hoe met wat oude en nieuwe onderdelen de bestaande afloopramen konden worden omgebouwd voor het overkops afwikkelen. Op zijn voorstel was niets aan te merken en het zal dus worden uitgevoerd.

De heer Sonneborn vermoedde dat zijn idee een beloning van f 200,— zou opleveren.

Toen de heer Lagendijk hem vertelde dat de beloning f 700,— bedroeg was dit natuurlijk een enorme verrassing.

Op de foto ziet u hoe de heer Sonneborn in zijn rechterhand een afloopraam houdt dat op zijn voorstel is omgebouwd, in zijn linkerhand een voorbeeld van de oude methode.

Makkers staakt uw wild geraas!

UTRECHT kon het feesten maar niet laten
Dus zaten op vijf december alle jonge snaken
Verenigd in het hoofdbedrijf van onze VIER
Voor marsepein, de roe en gard, maar ook plezier.

„Dag Sinterklaasje" zei men in Den Haag al tegen Sint,
Terwijl ook Sneek de Sint reeds had bemind.
Utrecht kwam **weer** achteraan
Maar liep met het feest zeker ver vooraan.

De poppenkast was als van ouds weer goed,
Vooral Jan Klaassen gaf ons spoedig alle moed.
De zingende agent at weliswaar ook slagroom's'taarten
Maar De AAP was de enige met echte staarten.

Na het elektronisch orgel van vriend Braas
Kwam onder luid gezang de Sint met Pieterbaas.
Het geheel gaf voor de twaalfde keer
een prettige „fleur"ige sfeer.

En allen — groot en klein — verlangden aan het slot,
zeer zeker nog naar meer taai, chocolade en ook drop;
maar dat moet wachten tot de volgende maal,
want in 1965 zien we elkander weer bij Sint's onthaal.

Utrecht 1964.

Galerij der Jubilarissen

De heer A. van der Linden, bankwerker in de Proefwerkplaats RAT Den Haag, viert 30 december a.s. zijn jubileum. Hij is dan 12½ jaar bij ons bedrijf werkzaam. Onze gelukwensen.

De heer P. H. Schuren van de afdeling Metawa Utrecht gaat een feestdag tegemoet. 30 december a.s. mag hij zich jubilaris noemen omdat hij dan 12½ jaar in onze dienst is. Een prettige viering wensen wij hem toe.

In zijn functie van opperman-sjouwer was de heer C. A. M. Timmers van de Onderhoudsdienst Den Haag buiten aan het werk. 30 december a.s. is hij 12½ jaar in onze dienst, waarmee wij hem van harte feliciteren.

30 december a.s. is het 12½ jaar geleden dat de heer P. C. M. Bancken in onze dienst kwam. Hij is thans als produktieman werkzaam in de Gereedschapmakerij Den Haag Wij feliciteren hem met zijn jubileum.

Inheemse zaken uit Utrecht

— Sabe Vd gue, hay una interprete Sra de Van Herpen para las espanolas: en la fabrica Abstederdijk el jueves de 4 a 5 uur, en la fabrica Keulsekade el martes de 4 a 5 uur, en la fabrica Zeelantlaan el viernes de 4 a 5 uur.

Gezien het grote aantal Spaanse werkneemsters is een tolk, mevrouw Van Herpen, aangezocht om eventuele kwesties via haar te kunnen bespreken. Mevrouw Van Herpen komt daartoe iedere dinsdag van 4 tot 5 uur op de Keulsekade, iedere donderdag van 4 tot 5 uur op de Abstederdijk en iedere vrijdag van 4 tot 5 uur op de Zeelantlaan. Mejuffrouw Kamer zal ook bij iedere bespreking aanwezig zijn.

— Magazijn en Galvano Keulsekade zijn thans uitgerust met een heftruck, dat wil zeggen dat de heftruck door beide afdelingen zal worden gebruikt.

— De heer Lek en het expeditiepersoneel komen er eerstdaags warmpjes bij te zitten, want dan wordt een nieuwe oliestookinstallatie in werking gesteld.

— De sloot aan de voorzijde van de Keulsekade wordt gedempt. Het daardoor ontstane stuk grond zal als parkeerruimte kunnen worden gebruikt.

— De transportgang achterin de stofzuigerhal van het bedrijf Keulsekade is speciaal geschikt gemaakt voor de afvoer van gereedprodukten naar de Expeditie. De transportgang naast de compressorruimte wordt nu alleen gebruikt voor het vervoer van minder kwetsbare produkten, zoals karton, vaten en alle burrievervoer.

— De bedrijfszelfbeschermingsploegen worden door de heer Westerdaal van de EHBO-ploeg geoefend in de mond op mond beademing.

Nieuwe leden voor de EHBO-ploeg kunnen zich ook bij de heer Westerdaal melden.

— Binnenkort hebben de berijders van fietsen, Solex-en, motors en scooters geen vaste plaats meer voor hun rijwiel. Wie het eerst komt, staat het dichtst bij de poort. Men dient wel met het volgende rekening te houden. Dames stallen hun fiets in de benedenrekken, evenals de heren die wegens medische redenen hun rijwiel niet mogen optillen. (Deze personen dienen zich te melden bij de afdeling Bewaking). De overige heren dienen hun rijwiel in de bovenrekken te plaatsen. Motors, scooters en Solex-en moeten in de daarvoor bestemde stallingen worden geplaatst. In verband hiermede zal binnen redelijke tijd aan de buitenzijde van de Impregneerderij een nieuwe bromfietsstalling worden geplaatst.

— Heer Stikvoort heeft een prachtige ontvettingsinrichting gekregen, gebouwd door onze Gebouwendienst. De bekende krullencentrifuge, die noodgedwongen enige tijd buiten werking is geweest, kan dus ook weer gebruikt worden om „zijn" krullen te slingeren.

— Er is weer een begin gemaakt met de bridge- en klaverjascompetitie. Nieuwe leden kunnen zich voor de bridgeclub opgeven bij de heren Panhuis (Zeelantlaan) en Ebbenhorst (Montage), voor de klaverjasclub bij de heren De Klerk en De Kruik (Metawa).

— Onze voetbalvereniging heeft geen kampioenschap behaald in de zomeravondvoetbalcompetitie; zowel het eerste als het tweede elftal eindigde in de middenmoot.

— De viscompetitie van onze visvereniging is gewonnen door de heer Plomp, Keulsekade, met 578 cm aan gevangen vis; tweede werd heer Van Asperdt, Gereedschapmakerij, met 574 cm, derde heer Zuurhout, Keulsekade, met 479 cm, vierde heer Hendriksma, Keulsekade, met 307 cm en vijfde heer Van Dijk, Stamperij, met 238 cm.

— Het expeditiepersoneel is erg blij met de overkapping van een gedeelte van het fabrieksterrein op de Abstederdijk, namelijk tussen de portiersloge en de afdeling Personeelszaken.

— Naar aanleiding van het aflassen van de bingo-dansavond is diverse personen gevraagd waarom zij nu juist die avond niet konden komen. Hier komen de antwoorden: heer K.: koken; heer W.: verjaardag; heer E.: buitenlandse reis; heer H.: buitenlandse reis; heer v. d. B.: bridgen; heer G.: buitenlandse reis; heer K.: oppas, antwoord '64; heer H.: BBB; heer P.: garage.

TV-concert in Den Haag

De symfonie nr. 5 UIT DE NIEUWE WERELD, van Antonin Dvorak, zal **zondagavond 27 december** aanstaande door het Amsterdams Kunstmaandorkest onder leiding van Anton Kersjes in ons Ontspanningsgebouw te Den Haag ten gehore worden gebracht.

Dit TV-concert begint om 21.40 uur en duurt tot 22.20 uur.

Belangstellenden moeten uiterlijk om 21.25 uur in het Ontspanningsgebouw aan de Saturnusstraat 2, alhier, aanwezig zijn.

De extra HTM-bussen (lijn 30) vertrekken om:

21.15 uur: van het Hollandse Spoor naar de Saturnusstraat;

22.30 uur: van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor.

Aanvragen voor gratis toegangskaarten — vóór woensdag 23 december — bij de afdeling Public Relations, toestel 522.

GESLAAGD VOOR:

Het diploma Radiomonteur NRG: **E. J. H. Feenstra,** Technische Dienst Groningen.

Het Staatsdiploma Leraar Machineschrijven: **mejuffrouw E. A. van Frankenhuyzen,** Directiesecretariaat Den Haag.

Het praktijkdiploma machineschrijven: **mejuffrouw H. A. Verweij,** Staf Administratie Den Haag.

Het diploma Tolk-vertaalster Italiaans: **mejuffrouw J. van Overeem,** Indola (sinds enige tijd in het gebouw Maanweg gehuisvest).

BALANS UTRECHTSE IDEEËNBUS

De Ideeënbus is op zich zelf geen middel om betere menselijke verhoudingen in een bedrijf te scheppen, aldus de heer F. W. E. Spies, directie-adviseur van de Hoogovens, in een inleiding die getiteld was DENKEN EN LATEN DENKEN op een conferentie van het Nederlands Instituut Voor Efficiency. Het is veeleer omgekeerd; het is **het bedrijfsklimaat** dat beslissend is voor het al dan niet slagen van de ideeënbus. Daar waar de leiding bereid is, het streven van de werknemer om in het beleid van het bedrijf te worden betrokken te erkennen, zal hij diens medewerking overal waar de deskundigheid van de werknemer een gezonde rol in de zozeer begeerde medezeggenschap kan spelen, stimuleren.

De resultaten over 1964 van de Utrechtse Ideeënbus spreken voor zich zelf.

Over vele afdelingen verspreid werden de gelukkige inzenders beloond en niet alleen deze werknemers zijn gelukkig met de geldelijke waardering voor hun medewerking, maar ook de bedrijfsleider en hun chefs.

De resultaten over 1964 in cijfers:

ontvangen	206 ideeën
in behandeling	7 ideeën
beloond	87 ideeën
gemiddelde beloning f 38,—.	

De samenstelling van de Utrechtse Ideeënbuscommissie over 1964 was als volgt: Ir. J. Keuning, voorzitter; Ir. W. M. Harinck, vice-voorzitter; hr. G. W. Hardeveld Kleuver, secretaris; hr. H. J. v. d. Broek, lid; hr. H. J. van Ooijen, lid.

Een overzicht van de Ideeënbusactiviteiten over de jaren 1950 t/m 1964 ziet er als volgt uit.

jaar	aantal ontv.	aantal beloond	totaalbeloning	gemidd. beloning
1950	186	68	f 701,—	f 10,30
1951	255	64	„ 690,—	„ 10,80
1952	164	52	„ 947,—	„ 18,21
1953	71	23	„ 291,50	„ 12.67
1954	107	26	„ 355,—	„ 13,65
1955	61	29	„ 440,—	„ 15,17
1956	71	30	„ 221,50	„ 7,40
1957	47	22	„ 347,50	„ 15,80
1958	407	132	„ 1.742,50	„ 13,20
1959	93	16	„ 377,50	„ 23,60
1960	257	79	„ 1.472,80	„ 18,64
1961	265	85	„ 2.184,50	„ 25,70
1962	159	66	„ 2.227,50	„ 33,75
1963	272	108	„ 2.300,—	„ 21,—
1964	206	87	„ 3.360,—	„ 38,—
Totaal	2621	887	f 17.658,30	± f 20,—

Perzische Perspectieven

(vervolg)

Welke eisen stelt men aan een radio?

Op een tocht naar Noord-Iran bezochten wij verschillende winkels waar onze ERRES-radio's verkocht werden. Toen zagen wij met eigen ogen welke eisen er aan onze toestellen gesteld worden, zoals goede ontvangstkwaliteit, eenvoudige bedienbaarheid en stevigheid. En terecht, want juist in de primitieve eenzaamheid, ver van de soms slechts zwakke zenders, wil men nog contact met de wereld hebben en wil men op de hoogte komen van datgene wat er in de zich veranderende wereld om zich heen gebeurt.

Het is dan ook speciaal een radiotoestel dat een eenvoudige Iraanse werker zich als een van de eerste middelen tot zelfverheffing en als uiting van luxe zal aanschaffen. We zagen méér radiowinkels in de Iraanse dorpen dan relatief gezien in de Europese het geval pleegt te zijn.

Menselijke ontplooiing.

De mogelijkheden voor Van der Heem zijn nu nog groot, als we goede, eenvoudige en goedkope draagbare radio's weten te ontwerpen en maken, of de fabricage-ervaring ervan weten over te dragen.

Het mes zal daarbij aan twee kanten kunnen snijden: wat wij succesvol voor de IEI zullen maken zal stellig ook elders goed verkoopbaar zijn, want in de uitgestrekte gebieden van de zich ontplooiende landen in Azië, Afrika en Zuid-Amerika zijn op het gebied van radiotoestellen dezelfde behoeften aanwezig. En nà de radiobehoefte volgt die van de platenspeler en van het televisietoestel. In al deze landen gelden toch ook dezelfde wetten van menselijke ontplooiing?

Zoals een Javaan trots is op zijn vechthaan, die als sterkste uit de strijd komt met de soortgenoot, zo zullen de Iraniërs — maar ook vele van de andere zich in snel tempo ontwikkelende volkeren — trots zijn op hùn radio die een betere ontvangst en een mooier of harder geluid maakt dan die van hun buurman.

De kansen voor Van der Heem zijn aanwezig; er zal echter goed en goedkoop werk geleverd moeten worden waar menig Van der Heem-er zijn steentje toe bij kan dragen.

Ir. H. Borleffs.

Quick, quick, slow ...

Den Haag is trots op zijn danskampioen, de heer en mevrouw Schouten, nu, Utrecht blijft (gelukkig) niet achter, want de assistente van de heer Hardeveld Kleuver, mejuffrouw A. Attevelt, is er kort geleden met haar verloofde, de heer R. Verheul, in geslaagd door te dringen of beter gezegd door te dansen naar de hoofdklasse van de KNAD en dat is een compliment waard. Dit danspaar doet ook regelmatig mee aan buitenlandse toernooien, b.v. in Bad Godesberg.

Het bezit plm. 25 bekers, een erelint met roset en diverse andere cadeaus.

Voor de dames die iets omtrent de japonnen van mejuffrouw Attevelt willen weten: zij danst in een blauwe of oranje baljapon. In iedere japon zijn 65 meter Engelse tule en ongeveer 1200 pailletten verwerkt. Zij danst op schoenen met cosyzolen. Het wedstrijddansen is een vermoeiende bezigheid, maar zij heeft het er graag voor over.

PUZZEL Nr 136

Stelt u zich eens voor dat wij u twee bollen geven van bij voorbeeld 15 centimeter middellijn. Deze twee bollen zien er precies eender uit: ze zijn bij voorbeeld van een gelijke plastic laag voorzien. Toch zijn de bollen niet gelijk: de ene is van massief aluminium en de andere is van koper en daarom hol. Het soortelijk gewicht van koper is namelijk groter dan dat van aluminium, zodat om een gelijk gewicht te krijgen, de koperen bol een — vrij aanzienlijke — holte heeft.

Hoe zoudt u handelen als wij u vroegen: **welke van de twee bollen is de aluminium bol en welke de koperen?** En dan bedoelen wij dat u op eenvoudige wijze achter het antwoord op deze vraag komt. Dus niet een oplossing als: men bepale de soortelijke warmte . . . of: men neme een röntgenapparaat . . .! Ieder van u kan in de huiskamer door een eenvoudig experiment het antwoord op de gestelde vraag vinden. En denkt u er verder om: elke beschadiging van de bollen is verboden, dus niet krassen, niet botsen, niets van dien aard!

Komt u er achter? Hoe?

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 30 december a.s. in het bezit zijn van mejuffrouw Hartsuiker, redactie VDH-tje Den Haag. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

Proficiat! Bedankt!

HUWELIJKEN

Den Haag: W. L. M. Pinto, Onderhoudsdienst, met mejuffrouw O. Assink, d.d. 11-12-'64; M. C. Brandse, Psychologische Dienst, met mejuffrouw G. H. Alting, d.d. 16-12-1964; J. Kanbier, Technische Dienst Eindhoven, met mejuffrouw G. Baltink, d.d. 16-12-1964; D. J. van Galen, Gereedschapmakerij, met mejuffrouw E. de Wolff, d.d. 18-12-1964; D. Schulte Nordholt, Bedrijfstekenkamer Telco, met mejuffrouw E. Moret, d.d. 19-12-1964.

Utrecht: A. A. Ammerlaan, Arbeidstechnisch Bureau, met mejuffrouw W. B. Adelaar, d.d. 25-11-1964.

GEBOREN

Den Haag: Danielle Monique Andrea, dochter van H. Lamberts, Commerciële Afdeling Prof. Elektr. App., d.d. 30-11-1964.

Utrecht: Hermanus C. A., zoon van W. A. Spierenburg, Huisvesting, d.d. 7-12-1964; Imre Veronica, dochter van E. W. V. Kolmüs, d.d. 5-12-1964.

Hierbij dank ik comité Ziekentroost voor de mooie bloemen tijdens mijn ziekte.

J. Rietkerken,
Proefwerkpl. Ontw. Prof. Prod.

het V.D.H.-tje

VAN DER HEEM

Redacteur C. SCHREVEL
Nr 868
24 december 1964

WEKELIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

DE REDACTIE
WENST U
EEN VOORSPOEDIG 1965

In 1964 ons door de dood ontvallen

G. W. A. Husselson	Utrecht
J. de Bruin	Den Haag
J. van der Zalm	Den Haag
W. Wijenberg	Den Haag
C. de Bruin	Den Haag
J. A. H. Rossaert	Utrecht

Terugzien en vooruitzien

Binnen enkele dagen zal het jaar 1964 ten einde zijn en het ligt voor de hand dat wij onze gedachten terug laten dwalen naar wat ons het afgelopen jaar gebracht heeft, in menselijk en in zakelijk opzicht, in lief en leed.

In de eerste plaats verwijlen onze gedachten dan bij hen die ons ontvielen, familieleden of vrienden, soms slechts bekenden of zakelijke relaties, wier heengaan ons soms als een harde slag getroffen, ons in andere gevallen toch altijd wat gedaan heeft. Laten wij aan hen op de overgang van het oude naar het nieuwe jaar, wat veelal een luidruchtige gebeurtenis pleegt te zijn, toch enkele ogenblikken wijden.

Als volk in zijn geheel mogen wij dankbaar zijn voor wat 1964 ons gebracht heeft. De welvaart nam verder toe en er is welhaast niemand in ons land, die niet op enigerlei wijze hierin medegedeeld heeft.

Ook als bedrijfsgemeenschap mogen wij over wat wij gezamenlijk tot stand gebracht hebben, niet ontevreden zijn, ofschoon er altijd nog vele wensen overblijven.

Het afgelopen jaar heeft een aantal werkelijke hoogtepunten in onze bedrijfsgeschiedenis te zien gegeven, zoals de opening van de nieuwe fabriek in Sneek, het besluit om met Indola te fusioneren, de verhuizing van Van der Heem Internationaal naar de Boulevard in Scheveningen, de opening van de dekenfabriek in Utrecht en tenslotte de verwerving van het pand aan de Laakweg, waarin de ENAF gevestigd is.

Al deze gebeurtenissen waren het gevolg van besluiten, waarvan de draagwijdte eerst over jaren gezien kan worden, en waarvan de juistheid, ondanks alle zorgvuldig overwegen, eerst dan beoordeeld kan worden.

In eerste instantie werken dergelijke stappen kostenverhogend en het is noodzakelijk de nieuw geschapen faciliteiten zo snel mogelijk rendabel te maken. Voor 1965 is dus een zware taak voor ons weggelegd.

Niet alleen is het noodzakelijk dat produktie en omzet toenemen, doch deze groeiende produktie zal met grotere efficiency moeten geschieden om aan de verder stijgende loonkosten het hoofd te kunnen bieden.

Grote inspanning zal het kosten — en dit vooral in het psychologische vlak — om het samengaan van twee grote bedrijven, die tot nog toe een zelfstandig bestaan geleid hebben en die elk hun eigen geschiedenis en hun eigen stijl hebben, zinvol in een grotere gemeenschap te doen opgaan.

Deze integratie zal met de grootste behoedzaamheid geschieden, waarbij echter ongewenste heilige huisjes wel geslecht zullen worden. De directies van beide ondernemingen weten echter, dat zij in hun streven een sterke onderneming te bouwen, de volledige steun van de overgrote meerderheid hunner medewerkers zullen hebben.

Het zij mij tenslotte vergund u en uw gezin naast een zalig uiteinde, een voorspoedig en gelukkig Nieuwjaar te wensen, zowel in persoonlijk als in zakelijk opzicht.

Ir. P. G. Zaaijer.

Boom

December 1944. De bevrijding van Nederland, in september zo nabij, is aan het beproefde westen voorbijgegaan. Beneden de Maas is Nederland bevrijd, maar de oprukkende legers zijn tot staan gekomen en wachten op het voorjaar voor een nieuw offensief.

Deze winter gaat de geschiedenis in als de hongerwinter. Groot is de ellende boven de rivieren en speciaal in het dichtbevolkte westen. De spoorwegstaking is al lang een feit, het voedsel is schaars, gas en elektriciteit zijn afgesneden en brandstof is er niet. Geen eten is erg, daarbij kou lijden nog erger.

Het noodkacheltje doet wonderen en ieder gezin heeft wel zo'n ding. Maar ook daarvoor is brandstof nodig. In Den Haag begint de rampzalige aanval op de bomen, door niets te stuiten als er eenmaal één boom in een bepaalde straat is gevallen.

Het stadsschoon wordt ernstig aangetast, maar wie maakt zich daar zorg over in die bittere dagen? Het geldt voor een huzarenstuk een boom onder de neus van de politie te vellen of — nog stouter — in de nabijheid van de Duitsers.

Van der Heem is stroomloos en grotendeels ontvolkt. De machines staan als koude, dode dingen in de ontredderde afdelingen. De houten-blokjes vloer is door vocht gezwollen en de blokjes zijn grotendeels in de noodkacheltjes verdwenen. Er wordt door een honderdtal mensen nog een paar uur gewerkt. Machines en materialen worden verzorgd, zodat als het getij keert het werk kan worden hervat. Ook het bord hete koolsoep, om 1 uur in de „kantine op drie" door Van Stapele uitgereikt, doet velen de gang naar de Maanweg nog maken.

Schuin tegenover het hoofdgebouw Maanweg staan bij de sloot nog een paar mooie bomen. Er is nog niemand geweest die zich aan deze vrij dikke bomen heeft gewaagd. Totdat de mare rondgaat: „Joop de Rooy (de huidige chef van de Machinale Houtbewerking) heeft een van die bomen, door de nachtduisternis beschermd, geveld en in stukken gezaagd!"

Daar moeten we meer van weten. Ik ga praten met De Rooy, want voor zo'n karwei is het advies van een vakman onontbeerlijk.

Wat kan ik nog beter wensen? De Rooy wil ons helpen! We zullen met 3 man een boom vellen en de buit delen. Vrijdagmorgen 5 uur present voor de portiersloge Maanweg. Ik moet zelf voor een handkar zorgen; een trekzaag ligt al in de portiersloge. De handkar mag ik van onze kruidenier lenen en zo gaan we vrijdagmorgen (m'n buurman en ik) om 4 uur op stap van de Troelstrakade naar de Maanweg.

't Is hels donker. Er waait een harde noordwester en 't is koud. Een goed ontbijt was er in die dagen niet meer bij: één boterham met suikerbietenstroop kon eraf.

De Maanweg is ver als het met zo'n zwaarlopende handkar moet gebeuren. Maar om 5 uur staan we dan toch voor de portiersloge. De Rooy is er nog niet, maar die komt nog wel, menen we in ons optimisme.

Kwart over vijf. Nog geen De Rooy. We moeten maar beginnen. We nemen de trekzaag en lopen in de richting van de door ons te vellen boom. Hoe dichterbij we komen, hoe dikker de boom wordt en als we aan z'n voet de zaag „in stelling" brengen, zinkt de moed ons in de (lekke)

schoenen. De wind loeit door de kale takken boven ons en we voelen ons als de befaamde muis die tegen de olifant wil vechten.

Als we 10 millimeter diep met de zaag zijn gevorderd hijgen we allebei alsof we onvoorbereid de Marathon hebben gelopen. Bovendien wekt de vuurrode punt aan de neus van de buurman, waardoor hij eruit ziet als een clown, zodanig mijn lachlust op, dat ik niet meer kan; gewoon een geval van slappe lach, want de situatie was er niet naar.

We zoeken portier Stoffels op en vragen hem ons te helpen voor een derde van de houtbuit. Stoffels begint ook moedig te zagen, maar laat het na een kwartiertje afweten. De tijd dringt, alles moet vóór daglicht gebeurd zijn. Toch geven we het op en de kar ratelt terug over de bolle keien van de Maanweg.

Wat nu? We hebben de vrouwen beloofd met hout terug te komen. In de Caan van Necklaan staan alle bomen nog in het gelid en ze zijn niet dik. We durven niet.

De handkar moet snel terug naar de kruidenier. We komen met afgezakte schouders en lege handen thuis. Onze vrouwen tonen, behalve enig misprijzen, ook medelijden. En dat is erger dan hoon. We zúllen een boom hebben en gaan zonder twijfel weer terug naar de Troelstrakade. 't Begint al te schemeren als we twee boompjes van dubbele armdikte hebben geveld. Dan naar huis, één boom op beide schouders, buurman de kruin, ik de stam. Buurman steunt en kreunt onder de vracht. Ik begrijp er niets van, want ik heb geen moeite met de stam.

Als we de tweede boom halen (die er wonder boven wonder nog ligt) zet ik m'n schouders onder de kruin met takken. En nu begrijp ik buurman's gesteun. Loodzwaar is deze takkenmassa. Bekaf komen we thuis. Maar in de ogen van onze vrouwen zien we toch weer enige bewondering en dat geeft ons in deze donkere hongerwinterdagen nieuwe moed.

Apropos: De Rooy had zich verslapen op die vrijdagmorgen en onze pogingen bij de boom zijn door een onbekende doorgezet.

F. C. de Gruijter.

J. van der Ree in het jubileumzonnetje

Beste Van der Ree,

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om je in verband met je 25-jarig jubileum bij Van der Heem N.V. eens in het zonnetje te zetten.

Dit is des te meer van belang omdat je gezondheid je belemmert om van je jubileum op 8 januari een al te emotioneel feest te maken.

Vroeger, als functionaris van de afdeling Personeelszaken, heb ik nooit zoveel direct contact met je gehad. Daarop was één uitzondering, namelijk op het mannenkoor, waar ik zeer direct met je te maken had omdat we naast elkaar stonden. Daar heb ik je eigenlijk leren kennen en waarderen. Je ijver om het goed te doen, om datgene in je stem te leggen wat de dirigent van ons verlangde, was groot. En dan de blijmoedigheid die uit je zang bleek. Een Duits spreekwoord zegt: „Dort wo man singt da lasz dich ruhig nieder. Böse Menschen haben keine Lieder." Dat is wel op jou van toepassing.

Van der Ree, ik wil je namens alle collega's van harte gelukwensen met je jubileum. Wij hopen dat je nog even blijmoedig door het leven zult gaan als voor je ziekte en dat je straks hersteld je taak op de Televisiemontage Den Haag weer kunt opvatten.

Z. J. Koning.

Muziek rond Kerstmis

Het Kerstfeest inspireert in iedere tijd, in iedere eeuw steeds weer kunstenaars. Het muziekrepertoire dat op dit ogenblik bestaat, is dan ook vrij groot. En het is daarom dat hieruit een keuze is gedaan; een keuze waarbij de muziekstukken, hoewel verschillend van karakter, toch een vrij organisch geheel vormen; steeds past elk muziekstuk min of meer in de tijd rond Kerstmis en Nieuwjaar.

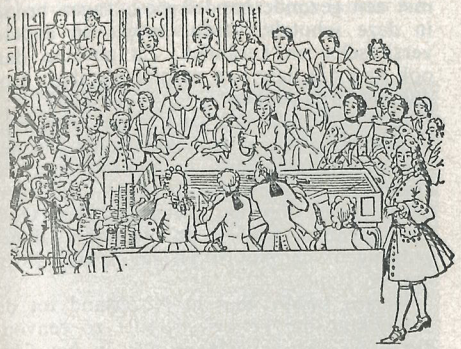

Messiah (Georg Friedrich Händel)

Het oratorium „The Messiah" is in drie grote taferelen verdeeld. Op één tafereel richt zich de aandacht zeer sterk, namelijk op het gedeelte waar het koor de Blijde Boodschap verkondigt in "For unto us a child is born" (Want een kind is ons geboren). De vreugde van de herders wordt daarna in een jubelende pastorale bezongen en de hemelse heerscharen jubelen: "Glory to God" (Ere zij God).

Weihnachtsoratorium (Joh. Seb. Bach)

Bij het Weihnachtsoratorium is de tijd rond Kerstmis muzikaal ondergebracht in zes cantates. Deze cantates voor koor, solisten en orkest worden tegenwoordig in gecoupeerde vorm gespeeld, zodat in één uitvoering het gehele oratorium kan worden uitgevoerd. Bekend uit dit muziekstuk zijn onder andere: "Unser Mund sei voll Lachens" en de "Simfonia Pastorale".

De Notenkraker (Peter Iljitsch Tsjaikowsky)

Naar een sprookje van E. T. A. Hoffmann schreef Tsjaikowsky balletmuziek voor „De Notenkraker". Het stuk speelt zich af bij de kerstboom waarbij de aanleiding tot een hoop verwikkelingen wordt gevormd door een notenkraker. Deze notenkraker heeft de vorm van een potsierlijk kereltje en dient als kerstcadeautje voor een klein meisje. In een droom wordt de notenkraker een levende persoon en ziet het meisje in zijn gezelschap allerlei vreemde taferelen.

De meest bekende dansen uit dit ballet zijn zeker wel: „Dans van de fee Suikerboon", „Dans van de mirlitons" en de „Bloemenwals".

I'm dreaming of a white Christmas (Irving Berlin)

Irving Berlin schreef in 1942 een song „I'm dreaming of a white Christmas". De Amerikaanse soldaten in het verre Oosten vierden Kerstmis in de hitte; voor hen was deze song ook in de eerste plaats bedoeld. Het moest hen even verplaatsen naar de ietwat sentimentele sfeer die nu eenmaal het Kerstfeest begeleidt.

In de song droomt iemand van een witte Kerstmis; precies zo'n witte Kerstmis zoals hij altijd gewend was. De glazen pieken van de kerstbomen glinsteren en kinderen horen buiten sleebellen klinken. Hij hoopt, dat elke kerstkaart die hij schrijft, geluk mag brengen bij degene die ze ontvangt.

Deze op zich zelf eenvoudige song deed het en doet het nog steeds goed.

Die Jahreszeiten (Joseph Haydn)

Joseph Haydn schreef toen hij bijna zeventig jaar was een stuk dat nog vervuld

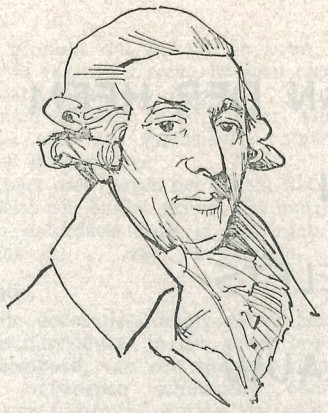

Joseph Haydn

van het leven is: het oratorium Die Jahreszeiten. Dit werk bestaat uit een cyclus van vier cantates. Een ervan, „Der Winter", is gehuld in dikke nevels: „Licht und Nebel sind geschwächt". Ook is de winter de tijd om zich te beraden over de vergankelijkheid van het leven: „Erblicke hier, bethörter Mensch".

Maar in: „Da bricht der grosse Morgen an. . . . " is reeds de gedachte aan het voorjaar aanwezig, dat spoedig komen gaat.

F. G. van der Meulen

Hou(t) en trouw

P. C. J. M. KUIJPERS 25 jaar in onze dienst

Hoe het er bij Van der Heem 25 jaar geleden uitzag weet ik alleen van „horen zeggen", dit wekt dus bij mij geen herinneringen op. Wel het jaartal 1940, een jaar dat velen van ons nimmer zullen vergeten.

De heer P. C. J. M. Kuijpers, Kastenfabriek Den Haag, zal echter ook om een andere reden het jaar 1940 niet gauw vergeten. Op 10 januari van dat jaar kwam hij bij Van der Heem in dienst.

De heer Kuijpers is het hout altijd trouw gebleven, 25 jaar lang, met slechts een kleine onderbreking voor de „knijpkatten"-montage in de oorlogsjaren.

Als je eens aan enkele „oude" Van der Heemers vraagt of ze Kuijpers kennen, dan blijkt dat hij bekend staat als de politoerspecialist. Alle moeilijke karweitjes op dit gebied — waar dan ook in het bedrijf — waren voor hem.

Kuijpers is een „stille" werker die niet aan de weg timmert, maar rustig zijn gang gaat. Geen figuur die dagelijks van zich doet spreken, maar waar wij op kunnen rekenen.

Kuijpers, ik wens je met je vrouw nog vele voorspoedige jaren toe en dank je hartelijk voor de vele diensten die je aan allen in de Kastenfabriek hebt bewezen.

De huldiging van de jubilaris zal plaatsvinden maandag 11 januari a.s. om 17.20 uur in de Kantine van de Kastenfabriek.

T. Lith.

VAN DER HEEM EN DELFTS BLAUW

Diegenen die gedurende 25 jaar werkzaam zijn bij Van der Heem ontvangen als blijvend en waardevol aandenken een groot Delfts Blauw bord. Waardevol omdat het een individueel geschenk is; blijvend omdat naam en data op het bord vermeld staan en dus iedere keer opnieuw het jubileum in herinnering brengen.

Het bord wordt speciaal in opdracht van Van der Heem per jubilaris vervaardigd.

In de komende maand januari zijn er weer verschillende jubilarissen die in aanmerking komen voor dit geschenk, dus was de tijd rijp om bij de maker van het bord eens een kijkje te gaan nemen.

Daar staat het dan! Het VDH-bord in de toonkamer tussen allerlei andere sierlijke aardewerkprodukten van Delfts

Hoe wordt een dergelijk bord gemaakt?

Een antwoord op deze vraag kregen wij door te gaan kijken, luisteren en vragen in de ateliers van een der oudste Delfts Blauw potterijen in Nederland. Daar in de pottenbakkerijen van REGINA te Gouda zagen wij de wording van óns bord.

De fabriek is gebouwd op de grondvesten van een potterij uit omstreeks 1628. Het huidige bedrijf is opgericht door twee nijvere lieden die min of meer toevallig met elkaar in contact kwamen. Een ervan was de heer Van der Want. Hij was van origine pijpenmaker, de ander, Barras genaamd, was specialist op het gebied van antiquiteiten, vooral wat aardewerk en porselein betreft. Samen richtten zij een bedrijf op dat zich onder andere bezighield en -houdt met de produktie van het Delfts Blauw aardewerk.

Een kritische lezer zal zich direct afvragen „Hoe kan nu in **Gouda Delfts** Blauw aardewerk gemaakt worden?". Het antwoord op deze vraag is een geschiedenis op zich; maar in korte trekken komt het op het volgende neer.

Onze handelslieden van circa 1500, rijk wordend door hun handel in peperdure specerijen, zochten voor hun vaak onderbelaste schepen goedkope maar „gewichtige" lading. Zij vonden dit onder andere in de overvloed van potjes en pannetjes die de Chinezen op de markt brachten: het Chinees porselein. Hiermede vulden zij hun schepen op en voorkwamen zodoende nautische moeilijkheden tijdens hun lange reis huiswaarts.

In Europa bleek het Chinees porselein een geweldige aftrek te vinden; de ballast bleek haar gewicht dubbel en dwars waard, waarschijnlijk doordat alles wat uit het Oosten kwam een zekere imaginaire waarde had. Onze pottenbakkers, eveneens behept met een gezonde handelsgeest, zagen brood in deze schotels, vazen, kopjes en andere versierselen in keramiek. Zij zochten dan ook naarstig naar een manier om deze produkten **na te maken.**

Niet alleen in ons land, maar overal in Europa ging het pottenbakkersgilde aan het experimenteren, gebruik makend van de Oosterse kneepjes van het vak, aan hen overgeleverd door de Arabieren. Deze Oosterse techniek was tot in Nederland doorgedrongen via Noord-Afrika, Spanje (Moren) en Italië.

Helaas kwam men in Nederland tot de ontdekking dat de kwestie niet zo eenvoudig was; men slaagde er niet in het Chinees porselein te imiteren. De oorzaak was: het ontbreken van de juiste grondstoffen. Daardoor was het niet mogelijk de juiste wit-kleur te bereiken, die onontbeerlijk is voor het te volgen procédé. Onze klei bevatte te veel ijzer, met het gevolg dat een roodbruine pot of vaas het eindprodukt vormde. In Italië vond men een oplossing, namelijk om door middel van een witte glazuur de bruine kleur van het aardewerk af te dekken. Het resultaat was de opkomst en de bloei van Faënza en Mallorca, twee plaatsen die een levendige handel in faience- en majolica-aardewerk kregen.

Delft.

Deze glazuurtechniek werd ook door de Nederlandse pottenbakkers overgenomen, waardoor zij in staat waren een produkt te maken dat in vorm en kleur het Chinees porselein zeer nabijkwam. Vooral in Delft en omliggende steden kwam deze tak van bedrijf tot grote bloei en doordat Delft het belangrijkste centrum hiervan was, kreeg dit aardewerk, voorzien van blauwe motieven op witte achtergrond, de naam Delfts Blauw.

Het Delfts Blauw wordt gekenmerkt door een zekere uniformiteit, te verklaren door de ontstaansgeschiedenis. Men had immers slechts enkele voorbeelden waarnaar men werken moest; eenvoudige motieven naar Oosterse inslag.

De naam Delfts Blauw dekt dus een bepaald soort aardewerk, dat dientengevolge ook elders gemaakt kan worden. Onderlinge varianten kunnen voorkomen naar gelang de persoonlijke stijl en smaak van de maker. Kleur van blauw en decoratie kunnen onderling verschillen. Welke maker van het Delfts Blauw heeft nu precies de juiste schakeringen?

Teruggang en hernieuwde opkomst.

In de vorige eeuw liep de afzet en dienovereenkomstig de omzet van het Delfts Blauw terug. Dit onder invloed van de opkomst van het Engelse aardewerk en het Europese porselein. Deze produkten waren kwalitatief beter dan het Delfts Blauw en verdrongen dus het aardewerk van die naam. De pottenbakkers schakelen nu over op andere produkten. Het Delfts Blauw als gebruiksartikel sterft langzamerhand uit. Het wordt een rariteit.... antiek en krijgt weer geldswaarde! Wederom uit het oogpunt van de commercie is er voor de pottenbakkerijen een reden om de produktie van het Delfts Blauw weer voort te zetten. Maar nu op basis van een verbeterde techniek en gebruik makend van zuiverder grondstoffen dan die welke de makers van het „oude" Delfts ter beschikking stonden.

Wanneer wij het zeer scherp willen stellen komt men tot de volgende analyse. Men gaat het Delfts Blauw weer imiteren. Een imitatie van een imitatie! Maar nu een imitatie die haar waarde ontleent aan de toetreding tot de klasse kunst, hoewel er geleerden zijn die het met deze laatste uitspraak niet eens zullen zijn.

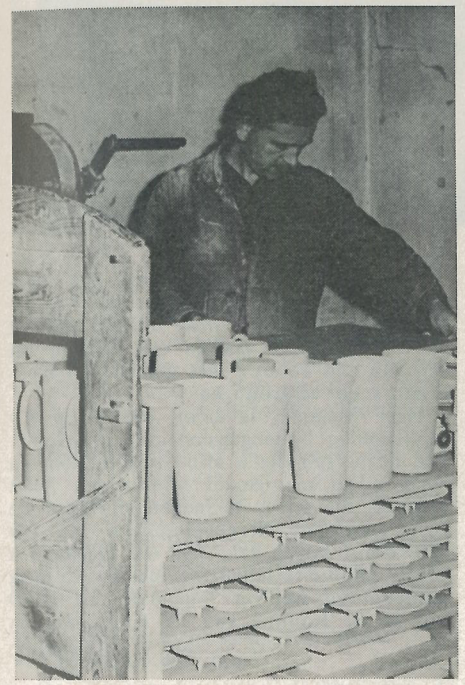

Het opstapelen van het aardewerk om gebakken te worden.

Produktieproces.

Wanneer wij door de gangen van het oude patriciërshuis aan de Oosthaven in Gouda zijn gelopen, belanden wij in de eigenlijke fabrieksruimte. Het eerste dat ons opvalt is de rust. Het woord fabriek dient dan ook in de juiste zin te worden opgevat; het merendeel wat de produktie van het aardewerk aangaat is nog handenarbeid.

Allereerst richten onze schreden zich naar de ruimte waar de grondstoffen, zoals de klei bij voorbeeld, door menging gebruiksklaar worden gemaakt. Wij staan in de mengkamer. Hier worden de Engelse klei en ander grondstoffen volgens een recept dat fabrieksgeheim is met behulp van water en een soort scheepsschroef in een afsluitbare ruimte (een buitenmodel „wasmachine") gemengd.

Wanneer de menging tot stand gekomen is, komt het mengsel in één van de beide vergaarbakken terecht. Men gaat namelijk van twee soorten mengsels uit: de zogenaamde gietklei als eerste en de draaiklei als tweede grondstof. De gietklei zowel als de draaiklei wordt in de afzonderlijke vergaarbakken voortdurend in beweging gehouden; dit om bezinking te voorkomen.

De gietklei komt via persleidingen rechtstreeks in de daarvoor bestemde afdeling terecht. De draaiklei wordt eerst nog voorbewerkt alvorens ze getransporteerd wordt; de draaiklei bevat nog te veel water om zo gebruikt te kunnen worden en ondergaat eerst een droogproces via een droogmachine, die verdeeld is in verschillende compartimenten als honingraten in een bijenkorf. Door deze verschillende droogkamertjes in de machine tevens te voorzien van een scheidingswand, die de functie heeft van een fijne zeef, wordt de klei tegelijkertijd gezuiverd. Daarna wordt de klei tot rollen gewalst en is, na afgesneden te zijn, klaar voor bewerking.

Gietklei.

De gietklei wordt, zoals de naam reeds doet vermoeden, gegoten. Men giet de klei vanuit de aanvoerleiding in de gipsen vormen. Het gips zuigt het water aan en daardoor zal zich tevens een laag klei op de vormwand afzetten. De vakman weet precies op welk moment hij dit proces van aanzetting moet onderbreken. Wanneer er genoeg klei is afgezet, giet hij de nog niet afgezette overvloed van vloeibare klei af. De gipsen vorm met de afgezette kleibinnenwand wordt nu gedroogd. Het gips zal steeds meer vocht aan de klei onttrekken. Dit aangetrokken vocht kan via de buitenwand van de vorm verdampen; gips is immers poreus.

Het volume van de vorm blijft hetzelfde, terwijl de inhoud vermindert. Met andere woorden, de kleivorm krimpt en de gipsvorm wordt te groot. Gevolg: kleimodel en gipsvorm laten elkaar los. Het kleimodel is nu bijna gereed om voor de eerste maal gebakken te worden.

Draaiklei.

Deze bereikt als een in stukken gesneden rol klei de volgende afdeling. De bewerking, die hier geschiedt, is min of meer identiek aan die van de gietklei. Ook nu maakt men weer gebruik van gipsen vormen. Deze worden op een draaiend vlak geperst, waarop een stuk klei van de rol is bevestigd. De vorm perst zich in de klei en vult zich. De vorm wordt uit de pers genomen en gedroogd. Het produkt is bijna gereed voor de oven.

Afwerking en controle.

Voordat het grove produkt in de oven verdwijnt wordt het eerst nog aan een nauwgezette controle onderworpen. Stuk voor stuk gaat het door de handen van enkele medewerkers. Zij halen ondeugdelijk materiaal eruit en polijsten waar nodig voorwerpen bij. Dit om de zuivere vorm zoveel mogelijk te benaderen. Het afkeuren en bijwerken vereist een juist oog en een behoorlijke dosis vakmanschap.

De gedroogde en gecontroleerde voorwerpen zijn nu gereed om in de oven te verdwijnen.

Bakken.

De gedroogde vormen worden op plateaus in diverse lagen opgestapeld. Over de aldus gevormde stellage komt een kap. Deze kap, voor te stellen als een soort langwerpige kaasstolp, is voorzien van verwarmingselementen. Het „bakken" neemt een aanvang. Vroeger gebeurde dit bakken in andere ovens. Het nadeel hiervan was onder andere de ontoegankelijkheid. De hedendaagse methode heeft het voordeel dat de te bakken aardewerkprodukten door het verwijderen van de kap van alle kanten benaderd kunnen worden. Terwijl de ene stapel gebakken wordt, bouwt men de volgende voorraad produkten op, waarover daarna de kap kan. Het systeem is min of meer mobiel en voert de snelheid van deze fase op.

Biscuit.

Het produkt dat nu uit de oven komt noemt de vakman biscuit, hetgeen eigenlijk tweemaal gebakken betekent. Voorheen bakte men namelijk in twee fasen. De eerste fase was een intensiever voortzetten van het droogproces.

Wanneer men tegen het biscuit tikt, geeft het baksel een helder geluid, het bewijs dat de klei inderdaad hard is geworden. „Er zit klank in...." zegt de vakman.

Decoratie.

Op de decoratie-afdeling wordt het wittige biscuitprodukt, in dit geval ons **Van der Heembord,** van een speciaal voor ons bedrijf ontworpen schildering voorzien. Dit is een tijdrovend karwei dat veel vakmanschap vereist, samengaand met een artistiek gevoel. Wanneer er meer exemplaren tegelijk van iets worden besteld, maakt men, om de decoratie zo gelijk mogelijk te houden, een soort patroon. Met behulp van geperforeerd papier en wat houtskool brengt men dit hoofdpatroon heel voorzichtig op het te beschilderen voorwerp aan; een geringe aanraking veegt namelijk de dunne lijntjes onmiddellijk uit. Nu gaat de decorateur met zijn assortiment penselen aan het werk; penselen die variëren van zo goed als enkelharige tot gevulde kwasten.

Streepje voor streepje, vlak voor vlak, van licht tot donker penseelt hij schijnbaar moeiteloos zijn oppervlak vol. Het resultaat van jarenlange ervaring zien wij voor onze ogen verschijnen. Het gebakken aardewerk „consumeert" het verfmengsel gretig. Na een of twee dagen minutieus tekenen schilderwerk is het bord voor verdere behandeling gereed. Niets is er nog te zien van een contrastrijke blauwwitte decoratie, alles is nog vaalmat gelijk een ongeglansde foto.

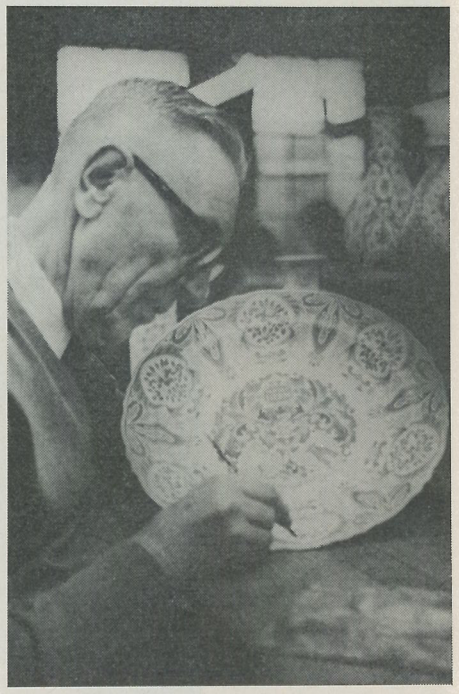

De artiest G. A. Bonsel aan het werk.

Glazuren.

Om het kunstvoorwerp levend te maken, wordt er een glazuurlaag op aangebracht. Met behulp van een spuit is dit karweitje tot een minimum aan arbeid teruggebracht; het lijkt kinderspel....

Vervolg pag. 6 kolom 3

A. F. MESSNIG
bereikt jubileumtop

In de brief die Van der Heem in december 1939 aan de heer A. F. Messnig schreef werd behalve de bevestiging van zijn indiensttreding per 1 januari 1940 ook de wens uitgesproken dat die datum het begin zou zijn van een zeer aangename en hechte samenwerking. Aan die wens heeft de heer Messnig voldaan; degenen die hem goed kennen weten dat indien hij eenmaal besluit zich ergens voor in te spannen, hij dit zeer grondig, zeer diepgaand en zeer „hecht" doet.

Hij is de man die de Gereedschapmakerij Den Haag heeft opgebouwd. Het aantal medewerkers op die afdeling bedraagt thans 83, terwijl er ook nog 36 jonge medewerkers op de bedrijfsschool werken.

Het werk van al deze mensen is van zeer groot belang, omdat de kwaliteit van onze gereedschappen, onze stempels en matrijzen medebepalend is voor een efficiënte werkwijze en voor de kwaliteit van de met dit gereedschap te vervaardigen onderdelen.

Het is aan de heer Messnig te danken dat wij thans beschikken over een Gereedschapmakerij waar zelfs de moeilijkste stempels en matrijzen kunnen worden vervaardigd. Zo is door onze onderneming baanbrekend werk verricht op het gebied van rotor- en statorstempels voor het blik van kleine snellopende elektromotoren.

Onder leiding van de heer Messnig is ook een afzonderlijke harderij ontstaan, waar langs wetenschappelijke weg, met een strenge controle op de resultaten, de verschillende hardingsprocessen plaatsvinden.

Buiten onze onderneming heeft de heer Messnig bekendheid gekregen door zijn werk in de Stichting Bedrijfsopleiding Metaal- en Electrotechnische Industrie „Bemetel" en door publicaties in vaktijdschriften.

Het is niet verwonderlijk dat zijn ingeboren gevoel voor precisie en zijn behoefte om de zaken die hem interesseren tot de bodem uit te zoeken ook blijken uit een van zijn hobby's: het maken van kleurendia's en vergrotingen.

Heer Messnig, ik hoop dat u op uw jubileumdag buitengewoon zult genieten van de bergen die u altijd nog trekken en waar u zo menigmaal klimtochten heeft gemaakt die alleen te maken zijn door de zeer geoefende bergbeklimmers. Na uw thuiskomst hopen vele Van der Heemers u en uw familie te feliciteren met uw 25-jarig jubileum en wel op 7 januari om 17.20 uur in de Kantine van de Kastenfabriek.

N. W. Lagendijk.

„Meester"-lijk feest op 9-1-1965

Op 9 januari 1965 zal het 25 jaar geleden zijn dat H. G. W. Meester in dienst trad bij Van der Heem N.V. Den Haag.

Hij begon zijn loopbaan als „fabrieksjongen"; een veelzeggende functie. Later zou blijken dat hij de volgende beroepen heeft gehad: metaalbewerker, wikkelaar, insteller, stofzuigermonteur. In het laatste beroep, dat was in 1956, maakte ik kennis met hem. Henk vroeg mij of op de afdeling Verzending een plaatsje voor hem open was. Dat was er en het had de goedkeuring van zijn toenmalige chef.

Van dit „overstapje" heb ik nooit spijt gehad. Eerst maakte hij exportzendingen gereed voor verscheping. Daarna werd hij speciaal belast met de opslag en verzending van handboormachines. Hij is een specialist in het uit elkaar houden van een uitgebreid assortiment en zorgt ervoor, dat de klant de begeerde uitmonstering ontvangt. Verder is hij als emballeur een prima vakman.

In de omgang is Henk een zeer prettige collega en altijd bereid anderen te helpen. Om zijn gevatheid hebben wij dikwijls plezier.

Beste Henk, voor de steun die jij ons geeft zijn wij je zeer dankbaar. Ik hoop voor de toekomst dat dit zo moge blijven. Verder wens ik je met vrouw en kinderen een onvergetelijke jubileumdag toe; je hebt het verdiend.

H. Th. Noordeloos.

Delfts Blauw (vervolg)

De glazuurlaag verbergt geheel de decoratie. Het is alsof we weer aan het begin van de produktie staan. Alleen bij een nauwkeurig onderzoek ziet men de sluimerende decoratie. De glazuurlaag wordt wanneer zij sterk verhit wordt als „glas" en dus doorzichtig. Dit gebeurt tijdens de tweede behandeling in de oven. Tevens sluit het glazuurmasker de poreuze klei af, die nu ook waterdicht wordt. Door het glaseffect van de glazuur krijgen de decoraties hun contrastrijke kleuren en natuurlijke schittering: het kunstvoorwerp is geboren. Een datering en signatuur van de „artiest" waarborgen de echtheid.

Van der Heem.

Uit handen van de directie ontvangt de jubilaris dit Delfts Blauwe bord, een geschenk dat in deze wereld van techniek een bijzondere waarde mag worden toegekend.

j.s.

Dame wordt heer in 't salarisverkeer

„Dit is een markant punt in de ontwikkeling van de vrouw. Per 1 januari aanstaande richt ik voor mij zelf een klein monumentje op". Zo reageerde de eerste van vijf medewerksters van Van der Heem Den Haag, mejuffrouw J. D. van Rietschoten, die door de redactie van het VDHtje werden geïnterviewd over het gelijktrekken van de salarissen van man en vrouw.

Van der Heem gaat per 1 januari 1965 gelijke beloning geven aan de mannelijke en vrouwelijke werknemers, bij uitoefening van gelijke functie, dit zoals omschreven staat in het Verdrag van Rome van 25 maart 1957. Dat betekent dat er een eind komt aan de situatie zoals die tot op heden in ons bedrijf bestond, namelijk dat een vrouw die hetzelfde werk deed als een man, en minstens even goed, haar prestaties niet gelijk beloond zag. Nu wordt dit „onrecht" van jaren eindelijk teniet gedaan.

In vele landen neemt de vrouw in het maatschappelijk bestel nog immer een ondergeschikte positie in ten opzichte van de man, een situatie die sinds eeuwen zo was en voorlopig nog wel zo zal blijven. Zelfs in het vrij modern denkende Nederland zijn er nog altijd feiten en dingen, die ons er op attenderen dat de vrouw — en hiervan bestaan voorbeelden genoeg — vroeger en nu niet voor vol werd en wordt aangezien.

Momenteel is ‚zij' in opmars. We zien de vrouw op plaatsen en in functies waar dit vroeger ondenkbaar, zo niet onmogelijk was. Toch bleef de vraag: Waarom zitten de dames en heren op de T.V.-montage naast elkaar hetzelfde werk te doen zonder daarvoor een gelijke beloning te ontvangen?

Wat leefde er in de gedachtenwereld van de werkende vrouw?

Om de gedachten en indrukken van de werkende vrouw te bepalen heeft een klein groepje dames op ons verzoek iets verteld naar aanleiding van enkele vragen, door de redactie opgesteld: Voelden zij zich daadwerkelijk achtergesteld? Vochten zij voor verbetering van hun beloning? Wat gaan zij met hun „extra"-salaris doen?, enz.

Hieronder laten wij op beknopte wijze de verschillende reacties volgen.

Nooit over opgewonden.

Op de vraag: „Voelde u het altijd als een onrechtvaardigheid dat u minder uitbetaald kreeg dan een man bij uitoefening van hetzelfde werk?", antwoordde de jongste dame van het gezelschap, **mejuffrouw H. Th. W. Perrenet** (in opleiding bij de IVOK): „Ik heb me er nooit over opgewonden. Maar waarom zou de vrouw minder verdienen? Bij mijn sollicitatie was ik al van de komende gelijktrekking op de hoogte gesteld. Het „extra" geld ga ik gebruiken voor enkele nuttige zaken, zoals kleding bij voorbeeld.

Geen probleem van gemaakt.

Mejuffrouw J. S. Bos van de T.V.-montage, reeds 21 jaar bij Van der Heem in dienst, is iemand die sinds jaar en dag heeft ondervonden wat het betekent voor hetzelfde werk en dezelfde prestatie minder uitbetaald te krijgen dan daar mannelijke collega's. Toch heeft zij er nooit een probleem van gemaakt. „Ik vind het heel normaal dat een man boven je staat".

Ook haar opslag zal terechtkomen bij de confectie-industrie; of op het spaarbankboekje.

Sparen voor een flat.

Met de woorden „Oh.... gunst!" opende **mejuffrouw C. M. ten Hove** haar reeks van vrolijke antwoorden. Zij is werkzaam op de afdeling Spoelenfabricage en volgt de ontwikkeling en de wikkeling bij Van der Heem al vele jaren. Zij is een bekende figuur in ons bedrijf aan de Maanweg, vooral omdat haar vrolijke gezicht spreekwoordelijk is. Zij is een vraagbaak voor iedereen, maar vraagt nooit om steun voor zich zelf.

Vrije meningsuiting. V.l.n.r. de dames J. S. Bos, C. M. ten Hove, J. D. van Rietschoten, H. Th. W. Perrenet en D. Broekman.

Zij vond het ook geen gemis of achterstelling om minder naar werken beloond te worden dan de man, maar nu er iets extra's gaat bijkomen, is er weer een kansje meer om haar ideaal, de vrijgezellenflat, te kunnen verwezenlijken. „Dat is mijn hobby, daar spaar ik al een hele tijd voor".

Tegen het nemen van een plaatje had de goedlachse mejuffrouw Ten Hove ook geen enkel bezwaar. „Dat vind ik wel leuk. Maar ik fotografeer slecht hoor. Misschien bederf ik dan de hele foto. Enfin, ik heb vrede met het leven en ik heb ook heerlijk werk.... Mijn sigaretje is op, ik geloof, dat ik maar weer eens wat ga doen".

We leefden in de middeleeuwen.

De twee laatste dames die de redactie te woord wilde staan waren de meest „vechtlustigen" van de vijf ondervraagden.

Mejuffrouw J. D. van Rietschoten, chef van de Loonadministratie Maanweg, staat al jarenlang op de bres voor de „gelijke rechten". Mede door bestuursfuncties in bonden en organisaties heeft zij haar woorden kracht bij weten te zetten.

„Toegegeven, de vrouw is in het zaken doen misschien onlogisch, maar dat wil nog niet zeggen dat zij minder is dan de man. Ik voelde het altijd als een onrechtvaardigheid dat wij werden achtergesteld. Gelukkig is er op dit gebied een vooruitgang gekomen, want we leefden nog in het tijdperk der middeleeuwen. Wat de toekomst verder nog zal brengen aan verbeteringen voor ons vrouwen is nog niet met zekerheid te zeggen, maar wij zullen doorvechten!"

Waardering naar capaciteiten.

Mejuffrouw D. Broekman, secretaresse van een der directeuren, was het roerend met mejuffrouw Van Rietschoten eens. Misschien dat zij iets minder opvallend voor de gelijkwaardigheid van de vrouw en de man heeft gestreden, maar het was daarom niet minder doeltreffend.

„Hoewel het aantal vrouwelijke medewerkers bij Van der Heem slechts 9 % bedraagt van het totaal aantal werknemers, was het toch niet reëel dat wij „onderbetaald" werden. Niet dat ik het persoonlijk gevoeld heb dat ik minder verdiende dan een man, integendeel, naar mijn idee heb ik altijd bevredigend verdiend.... maar ik geloof niet dat een man meer waard is alleen om het man-zijn! Wij worden vaak niet voor vol aangezien; daar kan je wel tegen vechten, maar als je dat doet word je als „eigenwijs" betiteld. Wanneer je een verstandig iemand tegenover je hebt, waardeert hij ieder naar zijn capaciteiten en geeft een ieder gelijke kansen. Er blijven altijd verschillen bestaan, maar daar waar gelijke arbeid is, moet ook gelijke beloning zijn. Daar waar specifiek vrouwelijke of specifiek mannelijke capaciteiten vereist worden, zal ook een ander beloningsstelsel moeten worden aangewend.

We zijn een stap vooruit, maar we zijn er nog lang niet!"

Zoveel hoofden, zoveel zinnen, zoveel plussen, zoveel minnen....

Dames bij Van der Heem: u kunt gerust zijn; bij ons wordt u in ieder geval wel voor vol aangezien!

j.s.

Jubilarissen in 1965

januari

2	A. F. Messnig	Gereedschapmakerij	x
8	J. van der Ree	T.V.-montage	x
9	H. G. W. Meester	Verzending	x
10	P. C. J. M. Kuijpers	Meubelmakerij	x
22	M. C. Overduin	Mechanische Afdeling T.C.	x

februari

4	P. Wittekoek	Bewakingsdienst
18	I. W. Biesheuvel	Gereedschapmakerij
18	H. Bultman	Centrale Meetkamer
18	A. W. van Gool	Gereedschapmakerij

maart

15	mej. J. C. M. Falke	Telefoondienst
29	J. M. A. Kellner	Gereedschapmakerij
29	J. H. Meijer	Mechanische Afdeling T.C.
29	B. J. Noordanus	Gereedschapmakerij
29	A. Ruggenberg	Proces Ontwikkeling Maanweg
29	K. W. Smink	Gereedschapsbureau
29	F. M. Tammerijn	Gereedschapsbureau

april

4	W. C. Spaans	Spuiterij	x
20	H. G. ter Steege	Meetapparatenlaboratorium	

mei

1	Ir. W. J. Boot	Staf Ontwikkeling Civ. Produkten
10	Th. M. Gerdes	Werkplaats Meetapparaten
15	C. J. C. de Weerd	Radiolaboratorium
17	C. Hoogendoorn	Mechanische Afdeling T.C.
17	S. J. van der Valk	Mechanische Afdeling T.C.

juli

5	I. C. Rauws	Codificatie	
5	J. van der Laan	Mechanische Afdeling T.C.	
22	J. Haasdijk	Gereedschapmakerij	x
29	B. J. F. A. Mindé	Onderhoudsdienst	x

augustus

2	H. Brandwijk	Eindmontage T.C.	
2	C. van Ginkel	Montage Abstederdijk Utrecht	
2	H. Saat	Magazijnen Telco	
6	G. Kagie	Plaatbewerking	x
9	Ir. J. Keuning	Staf Fabricage Utrecht	
14	C. J. de Jong	Machineploeg	x
16	C. A. J. van den Berg	Technische Commerciële Afd.	
19	H. J. van den Broek	Gereedschapmakerij Utrecht	x

september

2	Th. W. Wouters	Televisielaboratorium	
2	G. M. Mank	Technische Dienst Den Haag	
2	H. E. van 't Oever	Interheem	
9	W. F. Post	Technische Dienst Den Haag	
9	C. G. J. van Wilgen	Technische Dienst Rotterdam	
9	L. M. Th. Schouten	Solex Service	
11	D. H. K. de Jong	Machineploeg	x
14	A. van Dijk	Metaalmagazijn	x
16	J. M. Wolff	T.V.-montage	
30	A. Verlind	Draaierij	x
30	A. Hendriksen	T.V.-montage	
30	M. Reimerink	Kostprijsadministratie	
30	W. A. van Swieten	Technische Dienst Den Haag	

oktober

1	Drs. A. Hatenboer	Centrale Efficiency Afdeling	
3	N. Brugman	Metaalwaren	
7	N. Bink	Transformatorenfabricage	
7	A. M. Soer	Metaalwaren	
13	W. Harder	Fabriekslaboratorium Sneek	
14	mej. K. Smit	Archief	x
22	F. Ouwerschuur	Gereedschapsbureau	x
24	J. W. Knulst	Gereedschapmakerij	x
27	H. J. Kanis	T.V.-montage	
27	J. A. A. Willekes	Technische Dienst Rotterdam	
29	J. A. Toole	Produktiebureau Maanweg	x

november

1	A. de Rover	Gereedschapmagazijn Utrecht	xx
4	M. L. W. Buchly	Produktiebureau Maanweg	
4	K. C. Groen	Radiomontage	x
4	P. A. J. van der Loo	Technische Dienst Algemeen	x
4	A. Molleman	Kostprijsadministratie	
7	mevr. H. J. Klom-Timmermans	Fabrieksadministratie Utrecht	
11	F. van Leeuwen	Machinale Houtbewerking	x
13	H. Korsman	Inkoop	x
15	J. Th. Brinkel	Constructiebur. Elektr. App.	
18	L. van der Most	Voormontage T.C.	
18	C. G. Wouters	Laboratorium Telecommunicatie	x
26	W. Glasbeek	Vrijgave- en Kwaliteitsc. R.T.G.	

december

1	M. C. H. van den Anker	Radiomontage	
1	H. de Vries	Technische Dienst Amsterdam	
12	C. L. A. Martron	Technisch Dienst Den Haag	x
15	J. van der Luit	Voormontage T.C.	
15	J. Rietkerken	Proefwerkpl. Ontw. Prof. Prod.	
17	J. Panhuis	Montage Abstederdijk Utrecht	xx

Waar geen plaatsnaam achter de afdeling is genoemd wordt Den Haag bedoeld.

x = 25 jaar dienstverband.
xx = 40 jaar dienstverband.
Overigen: 12½ jaar dienstverband.

A	22	60	14	89	19	39	81	62	20	7	18
B	27	79	14	62	43	4	78	87	3	56	10
C	16	9	43	86	70	37	62	2	33	50	14
D	28	40	3	38	18	46	10	47	95	48	83
E	47	15	49	26	76	19	82	91	6	31	1
F	11	63	72	20	5	50	90	8	60	87	89
G	58	24	55	32	29	75	88	94	30	17	74
H	53	77	36	67	80	34	21	85	12	93	11
I	69	73	61	52	35	51	42	54	13	25	68
J	1	70	14	44	64	57	41	90	24	84	71
K	14	76	92	66	59	87	45	89	3	23	65

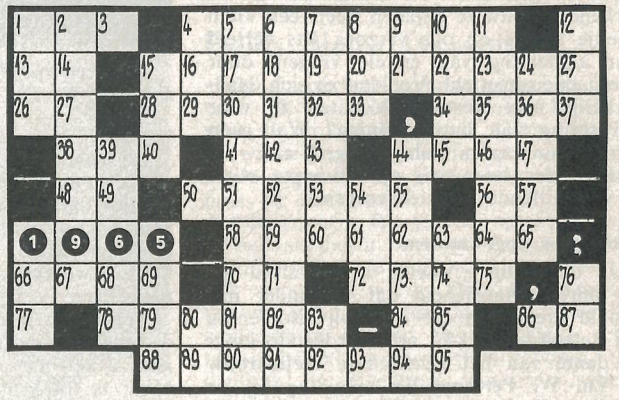

PUZZEL Nr 137

In de bovenste figuur van deze dubbele puzzel moeten woorden van elf letters ingevuld worden overeenkomstig de hieronder gegeven omschrijvingen. Van deze in te vullen woorden komt elke letter in een genummerd vakje te staan. Telkens als u een letter invult, moet u dezelfde letter ook invullen in het gelijkgenummerde vakje van de onderste figuur. In deze onderste figuur ontstaat dan tenslotte een berijmde mededeling.

A. daar kunt u nu kinderpostzegels kopen; B. verdeling; C. vermogensrechtelijke, persoonlijke verplichting; D. afhandig maken; E. stadje aan de vroegere Zuiderzee; F. houtsoort; G. plaats aan de Waterweg; H. niet prettig; I. Turkse forten aan de Hellespont; J. lichamelijk kwaad doen; K. schaduwbeelden.

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 6 januari a.s. in het bezit zijn van mejuffrouw Hartsuiker, redactie VDH-tje Den Haag. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 25,—, 2e prijs f 20,—, 3e prijs f 15,—, 4e prijs f 12,50; 5e prijs f 10,—, 6e prijs f 7,50, 7e en 8e prijs f 5,—.